

**“PAŞA Bank” ATSC
Maliyyə Hesabatları**

*31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il
Müstəqil Auditorun Hesabati ilə birlikdə*

MÜNDƏRİCAT

Müstəqil Auditorun Hesabatı

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	1
Maliyyə nəticələri haqqında hesabat	2
Ümumi gəlir haqqında hesabat.....	3
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat.....	4
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat.....	5

Maliyyə Hesabatları ilə bağlı Qeydlər

1. Əsas fəaliyyət	6
2. Hesabatların tərtibatının əsası.....	6
3. Mühüm mühəsibat uçotu prinsiplərinin icmali	7
4. Mühüm mühəsibat uçotu mühakimələri və proqnozları	18
5. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri.....	19
6. Ticarət qiymətli kağızları.....	20
7. Geri satılma razılaşmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar.....	20
8. Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	21
9. İnvestisiya qiymətli kağızları.....	21
10. Banklara verilmiş kreditlər	22
11. Müştərilərə verilmiş kreditlər	22
12. Əmlak və avadanlıqlar.....	24
13. İnvestisiya əmlakı	24
14. Qeyri-maddi aktivlər	25
15. Digər aktivlər və öhdəliklər	25
16. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	26
17. Müştərilər qarşısında öhdəliklər	27
18. Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	27
19. Səhmdar kapitalında artım üçün ehtiyatda olan məbləğ	28
20. Vergilər.....	28
21. Kapital	29
22. Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər.....	30
23. Faiz qazandıran aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri və zəmanətlər və digər təəhhüdlər üçün yaradılan ehtiyatlar	31
24. Xalis haqq və komissiya gəliri.....	32
25. İşçilər üzrə xərclər, ümumi və inzibati xərclər	32
26. Risklərin idarə edilməsi	33
27. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri	43
28. Aktivlərin və öhdəliklərin ödəmə müddətlərinin təhlili.....	45
29. Aidiyyəti olan şəxslərə dair açıqlamalar.....	46
30. Kapitalın adekvatlığı	47

Ernst & Young Holdings (CIS) B.V.
Hyatt International Center
Hyatt Tower III, 1st Floor
Izmir Street, 1033
Baku, AZ1065, Azerbaijan
Tel: +994 (12) 490 7020
Fax: +994 (12) 490 7017
www.ey.com/Azerbaijan

Ernst & Yaq Holdings (SiAyEs) Bi.Vi.
Hyatt Internəsnl Senter
Hyatt Tauer III, 1-ci Mərtəbə
İzmir küçəsi, 1033
Bakı, AZ1065, Azərbaycan
Tel: +994 (12) 490 7020
Faks: +994 (12) 490 7017

Müstəqil auditorun hesabatı

"PAŞA Bank" ATSC-nin səhmdarlarına və idarə Heyətinə

Biz "PAŞA Bank" ATSC-nin 31 dekabr 2011-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan və həmin tarixdə başa çatan il üzrə ümumi gəlir, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, habelə mühüm mühasibat uçotu prinsipləri və digər izahedici qeydlərin icmalından ibarət olan maliyyə hesabatlarının auditini apardıq.

Maliyyə hesabatları üçün rəhbərliyin məsuliyyəti

Rəhbərlik hazırlı maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, həmcinin fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq əhəmiyyətli səhvlər olmayan maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin lazımlı bildiyi daxili nəzarət üzrə məsuliyyət daşıyır.

Auditorun məsuliyyəti

Bizim vəzifəmiz apardığımız audit əsasında həmin maliyyə hesabatları üzrə rəy ifadə etməkdir. Biz auditi beynəlxalq audit standartlarına uyğun olaraq aparmışq. Bu standartlar bizdən etik normalara riayət etməyi və auditin planlaşdırılması və aparılmasını maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlərə yol verilmədiyinə kifayət qədər əmin olacaq tərzdə həyata keçirməyi tələb edir.

Auditə maliyyə hesabatlarında göstərilən məbləğlər və açıqlamalar barədə audit sübutunun əldə edilməsi üçün prosedurların həyata keçirilməsi daxildir. Seçilmiş prosedurlar auditorun mühakiməsindən, eləcə də fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlər riskinin qiymətləndirilməsindən asılıdır. Bu risklər qiymətləndirilərkən auditor müəyyən şəraitdə münasib olan audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması məqsədilə müəssisənin maliyyə hesabatlarının hazırlanması və düzgün təqdim edilməsinə aid olan daxili nəzarət elementlərini nəzərə alır, lakin bu zaman müəssisənin daxili nəzarət sisteminin səmərəliliyi haqqında rəy bildirmək məqsədini güdmür. Auditə, həmcinin, tətbiq edilmiş uçot prinsiplərinin münasibliyinin və rəhbərlik tərəfindən edilmiş ehtimalların məntiqiliyinin qiymətləndirilməsi, o cümlədən ümumilikdə maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi üzrə qiymətləndirmənin aparılması daxildir.

Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutu auditor rəyinin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsası təmin edir.

Rəy

Bizim fikrimizcə, maliyyə hesabatları 31 dekabr 2011-ci il tarixinə "PAŞA Bank" ATSC-nin maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə başa çatan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlər üzrə düzgün əks etdirir.

17 fevral 2012-ci il

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)*

	<i><u>Qeydlər</u></i>	<i><u>31 dekabr 2011-ci il</u></i>	<i><u>31 dekabr 2010-cu il</u></i>
Aktivlər			
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	5	35,105	132,892
Ticarət qiymətli kağızları	6	24,736	897
Geri satılma razılaşmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar	7	26,932	5,775
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	8	24,684	22,676
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	9	209,307	149,400
Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan investisiya qiymətli kağızları	9	-	506
Banklara verilmiş kreditlər	10	1,500	4,379
Müştərilərə verilmiş kreditlər	11	234,004	187,868
Əmlak və avadanlıqlar	12	4,216	3,549
İnvestisiya əmlakı	13	2,000	-
Qeyri-maddi aktivlər	14	1,842	1,607
Cari mənfəət vergisi aktivləri	20	112	-
Digər aktivlər	15	9,442	2,755
Cəmi aktivlər		573,880	512,304
Öhdəliklər			
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	16	30,896	24,007
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	17	371,499	338,599
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	18	14,107	6,786
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	20	-	573
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlikləri	20	758	-
Zəmanətlər və digər təhəhdilər üçün ehtiyat	23	1,404	1,582
Digər öhdəliklər	15	3,388	3,942
Səhmdar kapitalında artım üçün ehtiyatda olan məbləğ	19	2,645	-
Cəmi öhdəliklər		424,697	375,489
Kapital			
Səhmdar kapitalı	21	123,475	115,407
Bölüşdürülməmiş mənfəət		25,717	21,408
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları üzrə xalis realizasiya edilməmiş zərərlər		(9)	-
Cəmi kapital		149,183	136,815
Cəmi öhdəliklər və kapital		573,880	512,304

Maliyyə hesabatlarını Bankın İdarə Heyətinin rəhbərliyi adından imzalayan və buraxılmasına icazə verənlər:

Fərid Axundov

İdarə Heyətinin Sədri

Şahin Məmmədov

Baş Maliyyə İnzibatçısı, İdarə Heyətinin üzvü

17 fevral 2012-ci il

MALİYYƏ NƏTİCƏLƏRİ HAQQINDA HESABAT
31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

<i>Qeydlər</i>	<i>31 dekabr 2011-ci ildə başa çatan il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu ildə başa çatan il</i>
Faiz gəliri		
Müştərilərə verilmiş kreditlər	26,817	22,680
İnvestisiya qiymətli kağızları	5,966	3,741
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	2,278	5,478
Zəmanətlər və akkreditivlər	1,557	1,184
Banklara verilmiş kreditlər	628	741
Ticarət qiymətli kağızları	395	-
Geri satılma razılaşmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar	117	18
	37,758	33,842
Faiz xərci		
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	(11,059)	(7,844)
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	(801)	(111)
Zəmanətlər və akkreditivlər	(478)	(431)
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	(459)	(359)
Digər	-	(11)
	(12,797)	(8,756)
Xalis faiz gəliri	24,961	25,086
Faiz qazandıran aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat	(4,542)	(5,649)
Zəmanətlər və digər təəhhüdlər üzrə ehtiyatın qaytarılması/(yaradılması)	178	(801)
Faiz qazandıran aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri, zəmanətlər və digər təəhhüdlər üçün ehtiyatlar	23	(4,364)
Dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatdan sonra xalis faiz gəliri	20,597	18,636
Xalis haqq və komissiya gəliri	24	2,452
Ticarət qiymətli kağızlarından xalis gəlirlər		278
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızlarından xalis gəlirlər		-
Xarici valyutadan xalis gəlirlər/(zərərlər):		
- diliq əməliyyatları üzrə		3,196
- yenidən qiymətləndirmə üzrə		112
Digər gəlirlər		38
Qeyri-faiz gəliri	6,076	5,258
İşçilər üzrə xərclər	25	(6,110)
Ümumi və inzibati xərclər	25	(4,512)
Köhnəlmə və amortizasiya	12,14	(901)
Qeyri-faiz xərcləri		(11,523)
Mənfəət vergisi xərcindən əvvəl mənfəət		15,150
Mənfəət vergisi xərci	20	(1,791)
İl üzrə xalis mənfəət	13,359	14,552
		(681)
		13,871

ÜMUMİ MƏNFƏƏT HAQQINDA HESABAT
31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

	<i>Qeydlər</i>	<i>31 dekabr 2011-ci ildə başa çatan il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu ildə başa çatan il</i>
İl üzrə xalis mənfəət		13,359	13,871
Digər ümumi gəlir			
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları üzrə reallaşdırılmış zərərlər		(11)	-
Təxirə salınmış verginin təsiri	20	2	-
İl üzrə digər ümumi gəlir, vergidən sonra		(9)	-
İl üzrə cəmi ümumi gəlir		13,350	13,871

KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)*

	<i>Səhmdar kapitalı</i>	<i>Bölgündürülməmiş mənfəət</i>	<i>Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətləri kağızları üzrə xalis realizasiya edilməmiş zərərlər</i>	<i>Cəmi kapital</i>
31 dekabr 2009-cu il	100,000	26,570	-	126,570
2009-cu il üzrə xalis mənfəətin səhmdar kapitala yönəldirilməsi (Qeyd 21)	15,407	(15,407)	-	-
2009-cu və 2010-cu illərin kapitallaşdırılmış mənfəəti üzrə vergi (Qeyd 19)	-	(2,645)	-	(2,645)
Elan edilmiş dividendlər (Qeyd 21)	-	(981)	-	(981)
İl üzrə cəmi ümumi gəlir	-	13,871	-	13,871
31 dekabr 2010-cu il	115,407	21,408	-	136,815
2010-cu il üzrə xalis mənfəətin səhmdar kapitala yönəldirilməsi (Qeyd 21)	8,068	(8,068)	-	-
Elan edilmiş dividendlər (Qeyd 21)	-	(982)	-	(982)
İl üzrə cəmi ümumi gəlir	-	13,359	(9)	13,350
31 dekabr 2011-ci il	123,475	25,717	(9)	149,183

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə**

(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

<i>Qeydlər</i>	<i>31 dekabr 2011-ci ildə başa çatan il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu ildə başa çatan il</i>
Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti		
Alınmış faiz	37,596	33,485
Ödənilmiş faiz	(12,621)	(8,617)
Alınmış haqq və komissiya	3,397	2,065
Ödənilmiş haqq və komissiya	(945)	(662)
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızlarının satılmasından xalis gəlirlər	-	280
Ticarət qiymətli kağızlarından reallaşdırılmış xalis gəlir	658	-
Xarici valyuta ilə diliq əməliyyatlarından əldə olunan reallaşdırılmış xalis gəlir	3,196	3,750
İşçilər üzrə xərclər	(5,985)	(4,047)
Ödənilmiş ümumi və inzibati xərclər	(4,437)	(2,857)
Alınmış digər əməliyyat gəliri	8	-
Əməliyyat aktivlərində və öhdəliklərində dəyişikliliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə əldə edilən pul vəsaitlərinin hərəkəti	20,867	23,397
Əməliyyat aktivlərində xalis (artım)/azalma		
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	(2,039)	20,657
Ticarət qiymətli kağızları	(24,082)	4
Banklara verilmiş kreditlər	2,993	(2,199)
Müştərilərə verilmiş kreditlər	(52,253)	(72,427)
Kapitallaşdırma üzrə ödənilmiş mənbədə tutulan vergi	-	(1,541)
Diger aktivlər	(104)	(265)
Əməliyyat öhdəliklərində xalis artım/(azalma)		
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	6,886	11,521
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	34,323	173,481
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	7,828	6,545
Diger öhdəliklər	(735)	(97)
Mənfəət vergisindən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə (istifadə edilən)/əldə edilən xalis pul vəsaitləri	(6,316)	159,076
Ödənilmiş mənfəət vergisi	(1,717)	(108)
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə (istifadə edilən)/əldə edilən xalis pul vəsaitləri	(8,033)	158,968
İnvestisiya fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti		
Gerि satılma razılışmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar	(21,156)	(5,275)
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızlarının alınması	(455,795)	(183,734)
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızlarının satılması və geri alınmasından gəlirlər	396,718	116,637
Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan investisiya qiymətli kağızlarının alınması	-	(400)
Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan investisiya qiymətli kağızlarından gəlirlər	-	598
Əmlak və avadanlıqların alınması və əvvəlcədən ödəmələr	(5,243)	(3,784)
Qeyri-maddi aktivlərin satın alınması və əvvəlcədən ödəmə	(547)	(691)
Əmlak və avadanlıqların satılmasından gəlirlər	34	-
Investisiya əmlakının alınması	(2,000)	-
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri	(87,989)	(76,649)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti		
Ödənilmiş dividendlər	(981)	-
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri	(981)	-
Pul vəsaitləri və pul vəsaitləri ekvivalentlərinə valyuta məzənnələrinin dəyişməsini təsiri	(784)	117
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərində xalis (azalma)/artma	(97,787)	82,436
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, ilin əvvəlinə	5	132,892
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, ilin sonuna	5	35,105

MALİYYƏ HESABATLARI İLƏ BAĞLI QEYDLƏR

31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

1. Əsas fəaliyyət

“PAŞA Bank” (“Bank”) 18 iyun 2007-ci ildə Azərbaycan Respublikasının qanunları əsasında açıq tipli səhmdar cəmiyyət kimi təsis edilmişdir. Bank Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının (“ARMB”) 28 noyabr 2007-ci ildə verdiyi bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir.

Bank əhalidən əmanətlər alır və kreditlər verir, ödənişləri köçürür, valyuta mübadiləsini aparır və kommersiya və özəl müştərilərinə digər bank xidmətlərini göstərir.

31 dekabr 2011-ci il tarixinə Bankın Azərbaycanda iki xidmət məntəqəsi var idi (2010-cu il: iki).

Bankın qeydiyyata alınmış rəsmi ünvani belədir: Azərbaycan, Bakı, AZ1005, Yusif Məmmədəliyev küçəsi, 15.

31 dekabr 2011-ci və 2010-cu il tarixlərində Bankın mövcud səhmlərinə aşağıdakı səhmdarlar sahib olmuşlar:

Səhmdar	31 dekabr 2011-ci il (%)	31 dekabr 2010-cu il (%)
Pasha Holding Ltd.	60	60
Ador Ltd.	30	30
Cənab Arif Paşayev	10	10
Cəmi	100	100

Banka ümumi nəzarəti cənab Arif Paşayev həyata keçirir.

2. Hesabatların tərtibatının əsası

Ümumi məsələlər

Hazırkı maliyyə hesabatları Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları (“MHBS”) əsasında hazırlanmışdır.

Azərbaycan manatı Bankın funksional və təqdimat valyutasıdır, çünkü əməliyyatların əksəriyyəti Azərbaycan manatı ilə ifadə edilir, ölçülür və ya maliyyələşdirilir. Digər valyutalarla aparılmış əməliyyatlar xarici valyuta ilə əməliyyatlar kimi uçota alınır.

Bank qeydlərin aparılmasını və maliyyə hesabatlarının hazırlanmasını Azərbaycan manatı ilə və MHBS-na uyğun olaraq həyata keçirməlidir.

Hazırkı maliyyə hesabatları, bir səhmin dəyəri və xüsusi olaraq qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, min Azərbaycan manatı (“AZN”) ilə təqdim edilir.

Ədalətli dəyərlə ölçülümiş ticarət və satış üçün mövcud olan qiymətli kağızlar istisna olmaqla, maliyyə hesabatları ilkən maya dəyəri əsasında hazırlanmışdır.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmali****Mühasibat uçotu prinsiplərində dəyişikliklər**

İl ərzində Bank aşağıdakı düzəlişlər edilmiş MHBS və Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şəhri Komitəsinin (“BMHŞK”) yeni Şəhrlərini qəbul etmişdir. Bu dəyişikliklərin əsas təsiri aşağıdakı kimi olmuşdur:

24 sayılı MUBS “Aidiyyəti olan şəxslərə dair açıqlamalar” (Yenidən baxılmış)

2009-cu ilin noyabr ayında buraxılmış düzəliş edilmiş və 1 yanvar 2011-ci il tarixində və ya bundan sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilən 24 sayılı MUBS dövlətə aid müəssisələr haqqında açıqlamaları sadələşdirir və aidiyyəti şəxslər anlayışını aydınlaşdırır. Əvvəller, dövlət tərəfindən nəzarət edilən və ya əhəmiyyətli təsir göstərilən müəssisə həmin dövlətin nəzarət etdiyi və ya əhəmiyyətli təsir göstərdiyi digər müəssisələrlə bütün əməliyyatlar haqqında məlumat verməli idi. Düzəliş edilmiş standart belə əməliyyatlar haqqında açıqlamanın yalnız həmin əməliyyatlar ayrı-ayrılıqlıda və ya birlikdə mühüm olanda verilməsini tələb edir. 24 sayılı MUBS-un yeni versiyasında uyğun olaraq hazırlanmış əlaqəli tərəf haqqında açıqlamalar 29-cu Qeyddə təqdim olunur.

32 sayılı MUBS-a dəyişikliklər “Maliyyə alətləri: Təqdimat”: Hüquqların emissiyasının təsnif edilməsi”

2009-cu ilin oktyabr ayında MUBSK 32 sayılı MUBS-a düzəliş buraxılmışdır. Müəssisələr bu düzəlişi 1 fevral 2010-cu il tarixində və sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edəcəkdir. Bu düzəliş 32 sayılı MUBS-da maliyyə öhdəliyinin tərifi dəyişərək, hüquqların emissiyasının və müəyyən opsiyon və varrantların kapital alətləri kimi təsnif edilməsini nəzərdə tutur. Bu qayda hüquqlar proporsional şəkildə müəssisənin eyni sinifdən olan qeyri-törəmə kapital alətlərinin bütün mövcud mülkiyyətçilərinə müəssisənin müəyyən sayıda kapital alətlərinin hər hansı valyutada müəyyən edilmiş məbləğə alınması məqsədilə veriləndə tətbiq edilir. Düzəliş edilmiş standart Bankın maliyyə hesabatlarına heç bir təsir göstərməmişdir.

19 sayılı BMHŞK şərhi “Maliyyə öhdəliklərinin kapital alətləri ilə ödənilməsi”

19 sayılı BMHŞK şərhi 2009-cu ilin noyabr ayında buraxılmışdır və 1 iyun 2010-cu ildə və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir. Bu şəhər maliyyə öhdəliyinin şərtləri dəyişəndə və maliyyə öhdəliyini tam və ya qismən ödəmək üçün creditora kapital alətinin buraxılması ilə nəticələnəndə uçot qaydasını aydınlaşdırır. 19 sayılı BMHŞK şərhi Bankın maliyyə hesabatlarına heç bir təsir göstərməmişdir.

MHBS-lara təkmilləşdirmələr

2010-cu ilin may ayında MUBSK standartlara, ilk önce uyğunsuzluqları aradan götürmək və mətni aydınlaşdırmaq məqsədilə üçüncü düzəlişlər toplusunu buraxmışdır. Düzəlişlərin böyük hissəsi 1 yanvar 2011-ci il tarixində və ya bundan sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilir. Hər bir standart üçün ayrıca keçid şərtləri nəzərdə tutulur. 2010-cu ilin may ayının “MHBS-na təkmilləşdirmələr”inə daxil olan düzəlişlər Bankın mühasibat uçotu prinsiplərinə, maliyyə vəziyyətinə və ya əməliyyat nəticələrinə aşağıda təsvir olunan formada təsir göstərib.

- 7 sayılı MHBS “Maliyyə alətləri: Məlumatın açıqlanması”; kəmiyyət və kredit riski açıqlamalarına düzəlişlər təqdim edir. Əlavə tələblər cüzi təsir göstərmmişdir, çünkü məlumat asanlıqla əldə edilə bilər.
- 1 sayılı MHBS, 3 sayılı MHBS, 1 sayılı MUBS, 27 sayılı MUBS, 34 sayılı MUBS və 13 sayılı BMHŞK şərhiinə düzəlişlər Bankın mühasibat uçotu prinsiplərinə, maliyyə vəziyyətinə və ya əməliyyatlarının nəticələrinə təsir göstərmir.

Aşağıdakı standartlara və şəhrlərə düzəlişlər Bankın mühasibat uçotu prinsiplərinə, maliyyə vəziyyətinə və ya əməliyyat nəticələrinə heç bir təsir göstərməmişdir:

- 1 sayılı MHBS “Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarının ilk dəfə tətbiq edilməsi” – MHBS-nı ilk dəfə tətbiq edənlərin 7 sayılı MHBS əsasında müqayisəli məlumatların təqdim edilməsindən məhdudlaşdırılmış qaydada azad edilməsi
- 14 sayılı BMHŞK şərhi “Minimal maliyyələşdirmə tələbinin əvvəlcədən ödənilməsi”

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***3. Mühüm münasibat uçotu prinsiplərinin icmali (davamı)****Maliyyə aktivləri***İlkin tanıma*

39 sayılı MUBS-na uyğun olaraq maliyyə aktivləri müvafiq qaydada mənfaət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə eks etdirilmiş maliyyə aktivləri, kreditlər və debitor borcları, ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan alətlər və ya satış üçün mövcud olan maliyyə alətlərinə təsnif edilir. Maliyyə aktivləri ilk olaraq qeydə alınanda, ədalətli dəyərlə ölçülür. Mənfaət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə eks etdirilməyən investisiyalar eks etdirilərkən, onların ədalətli dəyərlərinə əməliyyatla birbaşa əlaqəsi olan xərclər əlavə edilir. Bank maliyyə aktivlərini ilkin tanıma zamanı təsnifləşdirir və sonra aşağıda təsvir olunan müəyyən hallarda maliyyə aktivlərini yenidən təsnif edə bilər.

Tanıma tarixi

Maliyyə aktivlərinin bütün müntəzəm alışları və satışları alqı-satqı tarixində, yəni Bank aktivi almaq öhdəliyini üzərinə götürdüyü tarixdə tanınır. Müntəzəm alış və ya satış əməliyyatlarına qanunvericiliklə və ya bazar razılaşmaları ilə ümumi şəkildə müəyyən edilmiş müddət ərzində aktivlərin çatdırılmasını tələb edən maliyyə aktivlərinin alınması və ya satılması daxildir.

Mənfaət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə eks etdirilmiş maliyyə aktivləri

Ticarət məqsədləri üçün saxlanılan maliyyə aktivləri kimi təsnif edilən maliyyə aktivləri “mənfaət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə eks etdirilmiş maliyyə aktivləri” kateqoriyasına daxil edilir. Maliyyə aktivləri ticarət məqsədləri üçün saxlanılan maliyyə aktivləri kimi o halda təsnif edilir ki, onlar yaxın zamanda satılmaq məqsədilə alınmışdır. Təyin edilmiş və effektiv hedcinq alətləri olmayan törəmə aktivlər də ticarət məqsədləri üçün saxlanılan maliyyə aktivləri kimi təsnif edilir. Satış üçün saxlanılmış maliyyə aktivləri üzrə gəlir və zərərlər maliyyə nəticələri haqqında hesabatda eksini tapır.

Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan investisiyalar

Müəyyən və ya müəyyən edilə bilən ödənişli və müəyyən müddəti olan qeyri-törəmə maliyyə aktivləri Bankın onları ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlamaq niyyəti və imkanı olanda, Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan maliyyə aktivləri kimi təsnif edilir. Qeyri-müəyyən müddətdə saxlanması nəzərdə tutulan investisiyalar bu sinfə daxil edilmir. Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan investisiyalar sonradan amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür. Gəlir və zərərlər maliyyə nəticələri haqqında hesabatda investisiyalar dəyərsizləşəndə, habelə amortizasiya prosesində eks etdirilir.

Kreditlər və debitor borcları

Kreditlər və debitor borcları fəal bazarda dövr etməyen, müəyyən və ya müəyyən edilə bilən ödənişli qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir. Onlar dərhal və ya qısa müddətdə satılmaq üçün nəzərdə tutulmur, ticarət qiymətli kağızları kimi təsnif edilmir və ya satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları kimi göstərilir. Belə aktivlər effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərlə eks etdirilir. Belə aktivlər üzrə gəlir və xərclər maliyyə nəticələri haqqında hesabatda kreditlər və debitor borcları uçotdan çıxarıldıqda və ya qiymətdən düşdükdə, eləcə də amortizasiya prosesində eks etdirilir.

Satış üçün mövcud olan maliyyə aktivləri

Satış üçün mövcud olan maliyyə aktivləri yuxarıda göstərilən heç bir sinfə daxil olmayan və ya satış üçün mövcud olan maliyyə aktivləri kimi təsnif edilməmiş qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir. İlkin tanımadan sonra satış üçün mövcud olan maliyyə aktivləri ədalətli dəyərlə ölçülür və bu zaman gəlir və xərclər investisiyanın tanınması dayanana və ya investisiyanın dəyərsizləşməsi müəyyən edilənədək digər ümumi gəlir kimi eks etdirilir. Belə halda əvvəl digər ümumi gəlirlərin tərkibində eks etdirilmiş məcmu gəlir və ya zərər maliyyə nəticələri haqqında hesabatda yenidən təsnif edilir. Bununla bərabər effektiv faiz dərəcəsi metodu ilə hesablanmış faizlər maliyyə nəticələri haqqında hesabatda eks etdirilir.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmali (davamı)****Maliyyə aktivləri (davamı)***Ədalətli dəyərin müəyyən edilməsi*

Hər hesabat tarixində aktiv bazarda alınıb-satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri elan edilmiş bazar qiymətlərinə və ya dilerin müəyyən etdiyi qiymətlərə (uzummüddətli mövqə üçün alicinin qiyməti və qısamüddətli mövqə üçün satıcının qiyməti) istinadən satışla əlaqədar xərclər çıxılmadan müəyyən edilir.

Aktiv bazarda alınıb-satılmayan bütün digər maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri müvafiq qiymətləndirmə metodlarından istifadə etməklə müəyyən edilir. Bu cür metodlara xalis cari dəyər metodları, bazarda müşahidə edilən qiymətləri olan oxşar maliyyə alətləri ilə müqayisə, opsonların qiymətləndirilməsi modeli və digər qiymətləndirmə modelləri daxildir.

Qarşılıqlı əvəzləşdirmə

Bank maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin tanınmış məbləğlərini qarşılıqlı əvəz etmək üçün qanuni hüquqa malik olduğu və ya hesablaşmanın netto əsasında həyata keçirmək, ya da eyni vaxtda aktivi realizasiya etmək və öhdəliyi yerinə yetirmək niyyəti olduğu halda, qarşılıqlı əvəzləşdirir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda xalis məbləğ kimi təqdim edir. Bu adətən əsas əvəzləşdirmə razılaşmalarında baş vermir və əlaqəli aktiv və öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ümumi məbləğdə göstərilir.

Maliyyə aktivlərinin yenidən təsnif edilməsi

Satış üçün saxlanılan aktiv kimi təsnif edilən qeyri-törəmə maliyyə aktivi yaxın zamanda satılmaq məqsədilə artıq saxlanılmırsa, o aşağıdakı hallardan birində mənfeət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə əks etdirilmiş maliyyə aktivləri kateqoriyasından çıxarıla bilər:

- yuxarıda göstərilmiş kreditlər və debitor borcları anlayışına uyğun olan maliyyə aktivi bu halda kreditlər və debitor borcları kateqoriyasına yenidən təsnif edilə bilər ki, Bank onu yaxın gələcəkdə və ya ödəniş tarixinədək saxlamaq niyyətində və qabiliyyətində olsun;
- digər maliyyə aktivləri yalnız nadir hallarda satıla bilən və ya ödəniş tarixinə qədər saxlanılan aktivlər kimi yenidən təsnif edilə bilər.

Kreditlər və debitor borcları tərifinə uyğun gələn satıla bilən aktivlər kimi təsnif edilmiş maliyyə aktivləri o halda kreditlər və debitor borcları kateqoriyasına yenidən təsnif edilə bilər ki, Bank onları yaxın gələcəkdə və ya ödəniş tarixinə qədər saxlamaq niyyətində və ya qabiliyyətində olsun.

Maliyyə aktivləri yenidən təsnif etmə tarixində ədalətli dəyərlə yenidən təsnif edilir. Mənfeət və ya zərərdə tanınmış gəlir və ya zərər ləğv edilmir. Yenidən təsnif etmə tarixində maliyyə aktivinin ədalətli dəyəri, müvafiq olaraq, onun yeni dəyəri və ya amortizasiya edilmiş dəyəri olur.

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri kassada olan pul vəsaitləri, ARMB-dan alınacaq məbləğlər (məcburi ehtiyatları çıxmamaqla) və ödəmə müddəti verildiyi tarixdən etibarən doxsan gündən artıq olmayan və müqavilə yükülüyündən azad olan kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər daxildir.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmali (davamı)****“Repo” və eks “repo” razılaşmaları**

Qiymətli kağızların satılması və geri alınması razılaşmaları (“repo” razılaşmaları) təminatlı maliyyələşdirmə əməliyyatları kimi eks etdirilir. “Repo” razılaşmaları əsasında satılmış qiymətli kağızlar maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda eks etdirilir. Tərəf-müqabil müqavilə şərtlərindən və ya qəbul edilmiş təcrübədən irəli gələrək həmin qiymətli kağızların satılması və ya yenidən girov qoyulması hüququna malik olduqda, “repo” razılaşmaları əsasında girov qoyulan qiymətli kağızlar kimi yenidən təsnif edilir. Müvafiq öhdəliklər kredit təşkilatlarına və ya müştərilərə ödəniləcək məbləğlərin tərkibində təqdim olunur. Geri satılma (eks “repo”) razılaşmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar əhəmiyyətli olanda maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ayrıca hesab və ya, şəraitdən asılı olaraq, pul vəsaitləri və ya pul vəsaitlərinin ekvivalentləri və müştərilərə verilmiş kreditlər kimi eks etdirilir. Satış qiyməti ilə geri alış qiyməti arasında fərq faiz hesab olunur və təsirli gəlirlilik metodundan istifadə etməklə “repo” razılaşmalarının müddəti ərzində hesablanır.

Borc vəsaitləri

Buraxılmış maliyyə alətləri və ya onların komponentləri o halda öhdəlik kimi təsnif edilir ki, müqavilə razılaşmasının mahiyyəti Bankın üzərinə aşağıdakı öhdəliklərdən birinin qoyulması ilə nəticələnsin: sahibə pul vəsaitləri və ya digər maliyyə aktivini çatdırmaq və ya öhdəliyi müəyyən məbləğdə pul vəsaitinin və ya digər maliyyə aktivinin müəyyən sayda xüsusi kapital alətlərinə mübadilə etməkdən fərqli olan yolla ödəmək. Belə alətlərə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər, kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər və müştərilər qarşısında öhdəliklər daxildir. İlkən tanımından sonra borclar amortizasiya olunmuş dəyərlə, effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ölçülür. Gelir və zərərlər maliyyə nəticələri haqqında hesabatda borclar silindikdə, eləcə də amortizasiyanın hesablanması prosesində eks etdirilir.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Maliyyə aktivinin və ya maliyyə aktivləri qrupunun dəyərsizləşməsi ehtimalına dair obyektiv sübutların olub-olmamasını müəyyən etmək üçün Bank hər hesabat tarixində qiymətləndirmə aparır. Maliyyə aktivi və ya maliyyə aktivləri qrupu yalnız və yalnız aktiv ilk dəfə eks etdirildikdən sonra baş vermiş bir və ya bir neçə hadisə nəticəsində dəyərsizləşmənin obyektiv sübutu olanda (baş vermiş “zərər hadisəsi”) və ya bu zərər hadisəsi (və ya hadisələri) maliyyə aktivi və ya maliyyə aktivləri qrupundan gözlənilən və etibarlı şəkildə qiymətləndirilə bilən pul vəsaitləri hərəkətlərinə təsir göstərəndə dəyərsizləşmiş hesab edilir. Dəyərsizləşmənin sübutlarına borcalanın və ya borcalanlar qrupunun mühüm maliyyə çətinlikləri ilə rastlaşması, faizlərin və ya əsas məbləğin ödənilməsi öhdəliklərini pozması, yüksək müflisləşmə və ya digər maliyyə yenidənqurması ehtimalı ilə qarşılaşmasına dair sübutlar, habelə müşahidə edilən bazar məlumatları əsasında qiymətləndirilən galəcək pul vəsaitləri hərəkətində ölçüle bilən azalmaya (misal üçün vaxtı keçmiş ödənişlərin səviyyələrində dəyişikliklərə və ya aktivlər üzrə zərərlərlə uzlaşan iqtisadi şəraitlərə) dair sübutlar daxildir.

Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər, banklara və müştərilərə verilmiş kreditlər

Amortizasiya olunmuş dəyərlə uçota alınan kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlərlə, banklara və müştərilərə verilmiş kreditlərlə bağlı Bank əvvəlcə fərdi olaraq mühüm maliyyə aktivləri üçün fərdi və fərdi olaraq mühüm olmayan maliyyə aktivləri üçün məcmu şəkildə dəyərsizləşməyə dair obyektiv sübutların olub-olmamasını qiymətləndirir.

Bank mühüm olub-olmamasından asılı olmayaq fərdi şəkildə qiymətləndirilmiş maliyyə aktivi üçün dəyərsizləşməyə dair obyektiv sübutun olmaması qərarına gələrsə, həmin aktivi analoji kredit riski xüsusiyyətlərinə malik olan maliyyə aktivləri qrupuna daxil edir və onların dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilməsini məcmu şəkildə aparır. Dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilməsi fərdi şəkildə aparılmış və dəyərsizləşmə zərərləri eks etdirilmiş aktivlər dəyərsizləşmə baxımından məcmu şəkildə qiymətləndirməyə daxil edilmir.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)****Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi (davamı)***Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər, banklara və müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)*

Dəyərsizləşmə zərərlərinin çəkilməsinin obyektiv sübutu olarsa, zərərin məbləği aktivlərin balans dəyəri ilə qiymətləndirilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyəri (hələ çəkilməmiş gələcəkdə gözlənilən kredit zərərləri nəzərə alınmadan) arasında fərq kimi ölçülür. Aktivin balans dəyəri ehtiyat hesabının istifadə edilməsi hesabına azalır və zərərin məbləği cari ilin mənfəətində eks etdirilir. Faiz gəlirləri azaldılmış balans dəyəri üzrə, aktiv üzrə ilkin effektiv faiz dərəcəsi əsasında hesablanması da davam edir. Kreditlər və müvafiq ehtiyat kreditin qaytarılmasının realistik perspektivləri olmayanda və bütün təminat reallaşdırıldıqda və ya Bankın mülkiyyətinə keçdiqdə silinir. Əgər növbəti ilde qiymətləndirilmiş dəyərsizləşmə zərərinin məbləği dəyərsizləşmə tanındıqdan sonra baş vermiş hadisə nəticəsində artır və ya azalırsa, əvvəl tanınmış dəyərsizləşmə zərəri ehtiyat hesabında düzəliş aparmaqla eks etdirilir. Gələcək silinmə sonradan bərpa edilirsə, bərpa məbləği maliyyə nəticələri haqqında hesabatda eks etdirilir.

Qiymətləndirilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyəri maliyyə aktivinin ilkin effektiv faiz dərəcəsi ilə diskont edilir. Kredit dəyişən faiz dərəcəsi ilə verilmişdir, dəyərsizləşmə zərərinin ölçüləsi üçün diskontun dərəcəsi, cari effektiv faiz dərəcəsi olacaqdır. Girov qoyulmuş maliyyə aktivləri üzrə qiymətləndirilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərinin hesablanması, girov aktivinin özgənəkilişdirilməsinin mümkün olub-olmamasından asılı olmayıaraq, girovun alınması və satılması ilə bağlı məsrəfləri çıxməqla girov aktivinin özgənəkilişdirilməsindən irəli gələn pul vəsaitləri hərəkətlərini eks etdirir.

Dəyərsizləşmənin məcmu şəkildə qiymətləndirilməsi məqsədilə maliyyə aktivləri Bankın daxili kredit reytingləri sistemi əsasında qruplara bölünür və bu zaman aktivin növü, iqtisadi sektor, coğrafi mövqeyi, girovun növü, ödəniş vaxtının keçib-keçməməsi və digər müvafiq amillər kimi kredit riskinin xüsusiyyətləri nəzərə alınır.

Məcmu şəkildə dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilmiş maliyyə aktivləri qrupu üzrə pul vəsaitlerinin gələcək hərəkətləri bu qrupa daxil olan aktivlərin kredit riski xüsusiyyətləri ilə analoji xüsusiyyətlərə malik olan aktivlər üzrə zərərlərlə bağlı tarixi məlumat əsasında müəyyən edilir. Zərərlərlə bağlı tarixi məlumatda həmin məlumatın aid olduğu illerdə təsir göstərməmiş cari şəraitlərin təsirini eks etdirmək və keçmiş müddətin hazırda mövcud olmayan şəraitlərinin təsirini istisna etmək məqsədilə müşahidə edilən cari bazar məlumatı əsasında düzəlişlər edilir. Gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərdə dəyişikliklərin qiymətləndirmələri hər il üçün müşahidə edilən bazarda müvafiq məlumatlardakı dəyişiklikləri (misal üçün işsizlik səviyyəsi, daşınmaz əmlakın qiymətləri, əmtəə qiymətləri, ödəniş statusunda dəyişikliklər və ya qrupun çəkdiyi zərərləri və ya onların hacmini eks etdirən digər amilləri) eks etdirir. Gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin qiymətləndirilməsi üçün istifadə edilmiş metod və fərziyyələr müntəzəm qaydada yenidən baxılır ki, qiymətləndirilmiş zərərlərlə faktiki nəticələr arasındaki fərqlər azaldılsın.

Satış üçün mövcud olan maliyyə investisiyaları

Satış üçün mövcud olan maliyyə investisiyaları üçün Bank hər hesabat tarixində investisiya və ya investisiyalar qrupunda dəyərsizləşməyə dair obyektiv sübutun olub-olmamasını qiymətləndirir.

Satış üçün mövcud olan maliyyə investisiyaları kimi təsnif edilən kapital investisiyaları ilə bağlı obyektiv dəyərsizləşmə sübutlarına investisiyanın ədalətli dəyərinin ilkin dəyərindən əhəmiyyətli və ya sürəkli şəkildə aşağı düşməsi daxildir. Dəyərsizləşmə sübutları mövcud olanda məcmu zərər – əvvəl cari ilin mənfəətində eks etdirilmiş investisiya üzrə dəyərsizləşmə zərərini çıxməqla alış dəyəri ilə cari ədalətli dəyər arasındaki fərq kimi ölçülür – digər ümumi gəlirin tərkibində çıxarılır və cari ilin mənfəətində eks etdirilir. Kapital investisiyaları üzrə dəyərsizləşmə zərərləri maliyyə nəticələri haqqında hesabat vasitəsilə bərpa edilmir, onların dəyərsizləşmədən sonra ədalətli dəyərinin artması digər ümumi gəlirin tərkibində eks etdirilir.

Borc alətləri satış üçün mövcud olan alətlər kimi təsnif ediləndə dəyərsizləşmə amortizasiya hesablanmış dəyərlə uçota alınan maliyyə aktivləri ilə eyni prinsiplərlə qiymətləndirilir. Gələcək faiz gəliri azaldılmış balans dəyərinə əsaslanır və dəyərsizləşmə zərərinin ölçüləsi məqsədilə gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərinin diskont edilməsi üçün istifadə edilən faiz dərəcəsi ilə hesablanır.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***3. Mühüm mühasibat uçotu prinsiplərinin icmali (davamı)****Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi (davamı)***Satış üçün mövcud olan maliyyə investisiyaları (davamı)*

Faiz gəliri maliyyə nəticələri haqqında hesabatda əks etdirilir. Əgər növbəti ildə borc alətinin ədalətli dəyəri artırsa və bu artma obyektiv olaraq dəyərsizləşmə zərərləri maliyyə nəticələri haqqında hesabatda və zərərində əks etdirildikdən sonra baş vermiş hadisə ilə bağlıdırsa, dəyərsizləşmə zərəri maliyyə nəticələri haqqında hesabatda bərpa edilir.

Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan maliyyə investisiyaları

Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan alətlər üçün Bank dəyərsizləşməyə dair obyektiv sübutun olub-olmamasını qiymətləndirir. Dəyərsizləşmə zərərinin çəkilməsinə dair obyektiv sübut mövcud olanda, zərərin məbləği aktivin balans dəyəri ilə proqnozlaşdırılan gələcək pul hərəkətlərinin cari dəyəri arasındaki fərqlə ölçülür. Aktivin balans dəyəri azaldılır və zərərin məbləği maliyyə nəticələri haqqında hesabata əks etdirilir.

Əgər sonrakı ildə proqnozlaşdırılan dəyərsizləşmə zərərinin məbləği dəyərsizləşmə tanındıqdan sonra baş vermiş hadisə nəticəsində azalırsa, əvvəl tutulmuş məbləğlər ümumi gəlir haqqında hesabatda əks edilməlidir.

Kreditlərin restrukturizasiyası

İmkan dairəsində Bank girova yiyələnmək əvəzinə kredit şərtlərini dəyişdirməyə çalışır. Buna müqavilə ilə nəzərdə tutulmuş ödəniş müddətlərinin uzadılması və yeni kredit şərtlərinin razılışdırılması daxildir. Yeni şərtlər müəyyən edildiyi təqdirdə, kredit vaxtı keçmiş hesab olunmur. Bütün meyarların qarşılılanması və gələcək ödənişlərin mümkünlüyüdən əmin olmaq məqsədilə Bankın rəhbərliyi restrukturizasiya edilmiş kreditləri daim nəzərdən keçirir. Belə kreditlər fərdi və ya məcmu qaydada dəyərsizləşməyə məruz qalmاقda davam edir və onların ödənilən dəyəri kredit üzrə ilkin effektiv faiz dərəcəsini istifadə etməklə hesablanır.

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin uçotdan çıxarılması*Maliyyə aktivləri*

Maliyyə aktivi (və ya müvafiq hallarda maliyyə aktivinin bir hissəsi və ya analoji maliyyə aktivləri qrupunun bir hissəsi) aşağıdakı hallarda balansda əks etdirilir:

- aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüquqlarının vaxtı başa çatmışdır;
- Bank özünün aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüquqlarını üçüncü tərəfə keçirmiş və ya aktivdən pul vəsaitlərini almaq hüququnu saxlayaraq, onları “tranzit” razılışması əsasında tam məbləğdə və çox yubanmadan ödəmək öhdəliyini götürmüsdür; və
- Bank: (a) aktiv üzrə, demək olar ki, bütün risk və səmərələr ötürmüüş; (b) aktiv üzrə, demək olar ki, bütün risk və səmərələr ötürməmiş və onları özündə saxlamaqla, yalnız aktiv üzrə nəzarəti ötürmüşdür.

Bank aktivdən pul vəsaitləri hərəkətini almaq hüququnu ötürmüüş və aktiv üzrə, demək olar ki, bütün risk və səmərələri nə ötürməmiş, nə də onları özündə saxlamamışdır, aktiv, Bankın həmin aktivdə davam edən iştirakı müqabilində əks etdirilir. Ötürülmüş aktiv üzrə zəmanət formasında aktivdə iştirakın davam etməsi aktivin ilkin balans dəyəri ilə Bankdan tələb oluna biləcək maksimal ödəniş məbləğindən az olanı ilə ölçülür.

Aktivdə iştirak, ötürülmüş aktiv üzrə yazılı və/və ya satın alınmış opsiyon (o cümlədən netto əsasla ödənilən opsiyon və ya analoji alət) formasında davam edirsə, Bankın davam edən iştirakının həcmi ötürülən aktivin Bank tərəfindən geri alınacaq dəyərine bərabərdir. Lakin ədalətli dəyərlə qiyətləndirilən aktiv üzrə yazılı put-opsionu (o cümlədən netto əsasla ödənilən opsiyon və ya analoji alət) istisna təşkil edir və bu halda Bankın davam edən iştirakının həcmi, ötürülən aktivin ədalətli dəyəri və opsiyonun icra qiymətindən az olanı ilə məhdudlaşır.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***3. Mühüm münasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)****Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin uçtdan çıxarılması (davamı)***Maliyyə öhdəlikləri*

Maliyyə öhdəliyi müvafiq öhdəlik icra edildikdə, ləğv edildikdə və ya vaxtı başa çatdıqda uçtdan çıxarılır.

Mövcud olan bir maliyyə öhdəliyi eyni kreditor qarşısında tam fərqli şərtlərlə digəri ilə əvəz edildikdə və ya mövcud öhdəliyin şərtlərinə əhəmiyyətli düzəlişlər edildikdə, belə əvəz etmə və ya düzəliş ilkin öhdəliyin tanınmasının dayandırılmasını və yeni öhdəliyin tanınmasını tələb edir və müvafiq balans dəyərlərindəki fərqlər maliyyə nəticələri haqqında hesabatda eks etdirilir.

Maliyyə zəmanətləri

Adı fəaliyyətində Bank akkreditivlər və zəmanətlərdən ibarət olan maliyyə zəmanətləri verir. Maliyyə zəmanətləri maliyyə hesabatlarında ilk öncə ədalətli dəyərlə “Digər öhdəliklər” maddəsində alınmış komissiya haqqı məbləğində eks etdirilir. İlkin eks etdirmədən sonra Bankın hər bir zəmanət üzrə öhdəliyi aşağıdakı məbləğlərdən yuxarı oları ilə ölçülür: amortizasiya hesablanmış komissiya haqqı və zəmanətdən irəli gələn maliyyə öhdəliyinin ödənilməsi üçün tələb olunan məsrəflərin ən yaxşı qiyməti.

Maliyyə zəmanətləri ilə bağlı öhdəliyin artması cari ilin mənfəətində nəzərə alınır. Alınmış komissiya haqqı maliyyə nəticələri haqqında hesabatda zəmanətin müddəti üzrə bərabər hissələrə bölünməklə eks etdirilir.

Faiz dərəcəsi zəmanətlərin məbləğinə effektiv faiz dərəcəsi metodunu nəzərə almadan tətbiq edilir.

Vergilər

Cari mənfəət vergisi xərci Azərbaycan Respublikasının qanunları əsasında hesablanır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri öhdəlik metodundan istifadə etməklə müvəqqəti fərqlər üzrə hesablanır. Təxirə salınmış mənfəət şirkətlərin birləşməsi olmayan əməliyyat zamanı qdviliş və ya aktiv və ya öhdəliyin ilkin tanınmasından irəli gəlməyəndə və əməliyyat zamanı nə uçot mənfəətinə, nə də vergiyə cəlb edilən mənfəətə və ya zərərə təsir göstərmədiyi hallarda, təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivlərinin və öhdəliklərinin vergi bazası və onların maliyyə hesabatları məqsədləri üçün balans dəyərləri arasında bütün müvəqqəti fərqlər üzrə müəyyən edilir.

Təxirə salınmış vergi aktivləri yalnız bu dərəcədə müəyyən edilir ki, çıxılan müvəqqəti fərqlərin istifadə edilə bilməsi üçün vergiyə cəlb edilən mənfəətin mövcud olması ehtimalı olsun. Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və öhdəlikləri, hesabat tarixinə qüvvədə olan və ya əsas etibarı ilə qüvvədə olan vergi dərəcələri və vergi qanunları əsasında aktivlərin satıldığı və ya öhdəliklərin yerinə yetirildiyi müddətdə tətbiq edilən vergi dərəcələri ilə ölçülür.

Bundan əlavə, Azərbaycanda Bankın fəaliyyəti ilə bağlı müxtəlif əməliyyat vergiləri tətbiq edilir. Bu vergilər ümumi və inzibati xərclərin tərkibinə daxil edilir.

Cari və təxirə salınmış vergi mənfəət və ya zərərdə tanınır, lakin cari və təxirə salınmış vergi digər ümumi gəlirdə və ya birbaşa kapitalda tanınan maddələrə aiddirsə, cari və təxirə salınmış vergi də, müvafiq olaraq, digər ümumi gəlirdə və ya birbaşa kapitalda tanınır. Cari və təxirə salınmış vergi müəssisələrin birləşməsinin ilkin uçotundan irəli gələndə, vergi nəticəsi müəssisələrin birləşməsinin uçotuna daxil edilir.

Əmlak və avadanlıqlar

Əmlak və avadanlıqlar, gündəlik xidmət xərcləri istisna olmaqla, yüksəlmiş köhnəlməni və hər hansı tanınmış dəyərsizləşmə zərərini çıxməqla ilkin dəyəri ilə tanınır. Tanıma meyarına uyğun gələndə, əmlak və avadanlıqların bir hissəsinin əvəz etdirilməsi xərcləri yaranan zaman həmin dəyərə daxil edilir.

Əmlak və avadanlığın balans dəyəri dəyərsizləşmə baxımından balans dəyərinin qaytarılmayacağını göstərən hadisələr baş verəndə və ya şəraitlər dəyişəndə yenidən qiymətləndirilir.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***3. Mühüm münasibat uçotu prinsiplərinin icmali (davamı)****Əmlak və avadanlıqlar (davamı)**

Aktiv istifadə edilmək üçün hazır olduğu andan bu aktiv üzrə köhnəlmə hesablanmasığa başlayır. Köhnəlmə aktivlərin balans dəyərlərini aşağıda göstərilən proqnozlaşdırılan istifadə müddətləri üzrə bərabər hissələrə bölməklə hesablanır:

	<i>İllər</i>
Binalar	20
Mebel və avadanlıq	4
Kompyuterlər və digər avadanlıq	4
Nəqliyyat vasitələri	4
Digər əsas vəsaitlər	5
İcarəyə alınmış aktivlərin əsaslı təmiri	15

Aktivlərin qalıq dəyərləri, istifadə müddətləri və metodlar yenidən baxılaraq, hər maliyyə ilinin sonunda lazım olduğunu yeniləşdirilir.

İcarəyə alınmış aktivlərin əsaslı təmiri icarəyə götürülmüş aktivlərin istifadə müddəti üzrə köhnəlməyə silinir.

Təmir və rekonstruksiya xərcləri çəkildikcə xərclərə aid edilir və kapitallaşdırılmalı olduğu hallar istisna olmaqla, ümumi və inzibati xərclərə daxil edilir.

İnvestisiya əmlakı

İnvestisiya əmlakı ya icarə gəlirini əldə etmək üçün, ya kapital dəyərini artırmaq üçün, yaxud da hər iki məqsədlə saxlanılan əmlakdır. Belə əmlak ilk önce əməliyyat xərcləri də daxil olmaqla maya dəyəri ilə ölçülür. İlkin tanınmadan sonra investisiya əmlakı yiğilmiş köhnəlməni və hər hansı yiğilmiş dəyərsizləşmə zərərlərini çıxmaqla maya dəyəri ilə göstərilir.

İnvestisiya əmlakı ya satılında, yaxud da investisiya əmlakı daimi olaraq istifadədən çıxarılanın və onun satılmasından gələcək iqtisadi faydanın əldə edilməsi gözlənilməyəndə uçotdan çıxarılır. Əmlakın uçotdan çıxarılmasından əmələ gələn hər hansı gəlir və ya zərər (xalis satış gəliri ilə aktivin balans dəyəri arasında fərq kimi hesablanır) əmlak uçotdan çıxarılan dövrə maliyyə nəticələri haqqında hesabata daxil edilir.

Qeyri-maddi aktivlər

Qeyri-maddi aktivlər lisenziyalardan və kompüter programlarından ibarətdir.

Ayrıca alınmış qeyri-maddi aktivlər ilk olaraq ilk dəyəri ilə tanınır. Şirkətlərin birləşməsi çərçivəsində alınmış qeyri-maddi aktivlərin ilk dəyəri alış tarixində ədalətli dəyərə bərabərdir. İlkin tanınmadan sonra qeyri-maddi aktivlər yiğilmiş amortizasiyanı və yiğilmiş dəyərsizləşmə zərərlərini çıxmaqla ilk dəyəri ilə eks etdirilir. Qeyri-maddi aktivlərin istifadə müddətləri məhdud müddətlər kimi müəyyən edilmişdir. Məhdud istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlərə 10 illik istifadə müddəti üzrə amortizasiya hesablanır və həmin qeyri-maddi aktivlər üzrə mümkün dəyərsizləşmə əlamətləri mövcud olanda dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilmə aparılır. Qeyri-müəyyən istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlərə amortizasiya hesablanmır və bunlar ən azından hər maliyyə ilinin sonunda qeyri-maddi aktivin dəyərsizləşə biləcəyinin əlamətləri olanda dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilir.

Ehtiyatlar

Bank ehtiyatları keçmiş hadisənin nəticəsi olan cari (hüquqi və ya konstruktiv) öhdəliyə sahib olduqda, öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi səmərələri tacəssüm etdirən resursların xaric olmasının tələb olunacağı ehtimal etdikdə və öhdəliyin məbləğini etibarlı qiymətləndirə biləndə tanır.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***3. Mühüm münasibat uçotu prinsiplərinin icmalı (davamı)****Pensiya təminatı və işçilərə digər ödənişlər üzrə öhdəliklər**

Bank işə götürənin cari ödəmələrinin işçilərə ümumi əmək haqqı ödənişlərinin müəyyən faizi kimi hesablanması nəzərdə tutan Azərbaycan Respublikasının dövlət pensiya təminatı sistemindən əlavə hər hansı fərdi pensiya təminatı sistemində malik deyildir. Bu xərcələr müvafiq əmək haqqının aid olduğu hesabat dövründə eks etdirilir. Bundan əlavə, Bank əmək fəaliyyəti başa çatdıqdan sonra işçilərə ödənişlər aparmalı deyildir.

Səhmdar kapitalı*Səhmdar kapitalı*

Adı səhmlər səhmdar kapitalı kimi təsnif edilir. Şirkətlərin birləşməsi istisna olmaqla, yeni səhmlərin buraxılması ilə birbaşa bağlı olaraq üçüncü tərəflərə ödənişlərə çəkilən xərcələr kapitalın tərkibində həmin emissiya nəticəsində əldə edilmiş məbləğin azalması kimi eks etdirilir. Əldə edilmiş vəsaitlərin ədalətli dəyərinin buraxılmış səhmlərin nominal dəyərindən artıq məbləğ əlavə kapital kimi eks etdirilir.

Dividendlər

Dividendlər, yalnız hesabat tarixindən gec olmayıaraq elan edildiyi halda, öhdəlik kimi eks etdirilir və hesabat tarixinə kapitalın məbləğindən çıxılır. Dividendlər haqqında məlumat hesabat tarixindən əvvəl və eləcə də hesabat tarixindən sonra, lakin maliyyə hesabatları təsdiq edildikdən əvvəl teklif və ya elan edildikdə açıklanır.

Şərti aktivlər və öhdəliklər

Şərti öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda eks etdirilmir, lakin onların ödənilməsi üçün ehtiyatların xərcənməsi ehtimalı az olanda, maliyyə hesabatlarında açıqlanır. Şərti aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda eks etdirilmir, lakin onlarla bağlı iqtisadi faydalara daxil olması ehtimal ediləndə maliyyə hesabatlarında açıqlanır.

Gəlir və xərcərin tanınması

Gəlir Bank tərəfindən iqtisadi səmərənin əldə edilməsi ehtimal ediləndə və xərcər etibarlı şəkildə ölçülü biləndə tanınır. Xərcələr çəkildikcə tanınır. Gəlirin və ya xərcin tanınması üçün aşağıdakı xüsusi tanıma meyarları da qarşılanmalıdır.

Faiz və analoji gəlir və xərcələr

Ticarət aktivləri və ya satış üçün mövcud olan aktivlər kimi təsnif edilmiş faiz hesablanmış qiymətli kağızlar və amortizasiya olunmuş dəyəri ilə qiymətləndirilən bütün maliyyə alətləri üzrə faiz gəlirləri və ya xərcər effektiv faiz dərəcəsi ilə tanınır. Həmin dərəcə qiymətləndirilən gələcək pul vəsaitləri ödənişlərini və ya daxilolmalarını maliyyə alətinin ehtimal edilən istifadə müddəti və ya daha qısa müddət ərzində maliyyə aktivinin və ya öhdəliyinin xalis balans dəyərinədək diskontlaşdırır. Hesablaşma zamanı maliyyə aləti üzrə bütün müqavilə şərtləri (misal üçün əvvəlcədən ödəmə imkanı), eləcə də alətlə bilavasitə bağlı olan və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün haqlar və əlavə xərcələr nəzərə alınır, lakin gələcək kredit zərərləri nəzərə alınmır. Bank maliyyə aktivini və ya öhdəlikləri üzrə ödəniş və daxilolmalara dair qiymətləndirmələrinə yenidən baxıldıqda, həmin aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə düzəlişlər edir. Düzəliş edilmiş balans dəyəri ilkin effektiv faiz dərəcəsi əsasında hesablanır və balans dəyərində dəyişiklik faiz gəliri və ya xərci kimi tanınır. Maliyyə aktivinin və ya analoji maliyyə aktivləri qrupunun qeydə alınmış dəyəri dəyərsizləşmə zərərinə görə azalrsa, faiz gəliri, yeni balans dəyərinə ilkin effektiv faiz dərəcəsini tətbiq etməklə eks etdirilir.

Haqq və komissiya gəliri və xərci

Bank haqq və komissiya gəlirini müştərilərə göstərdiyi xidmətlərdən əldə edir. Haqq və komissiya gəlinə xidmətlər göstərildikcə gəlir kimi tanınan nağd valyuta ilə əməliyyatlar, pul çıxarma haqları və müştəri hesablarının xidmətləri üzrə haqlar daxildir. Haqq və komissiya xərcərinə xarici menecerlərə, brokerlərə ödənilən xidmət haqları, depozitari xərcələri və valyutanın alış/satışı xərcələri aiddir.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***3. Mühüm münasibat uçotu prinsiplərinin icmali (davamı)****Xarici valyutanın çevrilmesi**

Maliyyə hesabatları Bankın funksional və təqdimat valyutası olan AZN ilə təqdim edilir. Xarici valyutalarla aparılan əməliyyatlar ilk önce əməliyyat tarixində qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə funksional valyutaya çevirilir. Xarici valyuta ilə olan monetar aktivlər və öhdəliklər hesabat tarixinə məzənnədən istifadə etməklə funksional valyutaya çevirilir. Xarici valyutalarla olan əməliyyatların çevrilməsindən yaranan bütün fərqlər cari ilin mənfəətində “Xarici valyutalarla əməliyyatlar üzrə xalis gelir – Məzənnə fərqi” maddəsi üzrə tanınır. Xarici valyuta ilə olan və ilkin dəyəri ilə qiymətləndirilən qeyri-monetary maddələr əməliyyat tarixinə mövcud olan məzənnəyə görə çevirilir. Xarici valyuta ilə olan və ədalətli dəyərlə qiyətləndirilən qeyri-monetary maddələr ədalətli dəyərin təyin edildiyi tarixdə mövcud olan məzənnəyə görə çevirilir.

Xarici valyuta ilə əməliyyatın müqavilə məzənnəsi ilə ARMB-nın həmin əməliyyat tarixinə rəsmi məzənnəsi arasında fərqlər xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə xərcləri çıxmaqla gəlirlərə daxil edilir.

Bank bu maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün 31 dekabr 2011-ci il tarixlərinə olan aşağıdakı xarici valyuta məzənnələrindən istifadə etmişdir:

	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu il</i>
1 ABŞ dolları	AZN 0.7865	AZN 0.7979
1 Avro	AZN 1.0178	AZN 1.0560
1 Rusiya rublu	AZN 0.0245	AZN 0.0263
1 funt sterlinq	AZN 1.2123	AZN 1.2377

Münasibat uçotu prinsiplərində gələcək dəyişikliklər

Qəbul edilmiş, lakin hələ qüvvəyə minməmiş standart və şərhər

9 sayılı MHBS “Maliyyə alətləri”

2009-cu və 2010-cu ilin noyabr aylarında MUBSK 9 sayılı “Maliyyə alətləri” MHBS-in birinci fazasını buraxmışdır. Bu standart tədricən 39 sayılı “Maliyyə hesabatları: Tanınması və ölçülməsi” MUBS-u əvəz edəcəkdir. 9 sayılı MHBS 1 yanvar 2013-cü il tarixində və sonra başlayan maliyyə illərinə tətbiq ediləcəkdir. 9 sayılı MHBS-in birinci fazası maliyyə aktivlərinin təsnif edilməsi və ölçülməsi üçün yeni tələbləri irəli sürür. Xüsusilə, sonrakı ölçülmələr üçün bütün maliyyə alətləri amortizasiya edilmiş dəyərlə və ya ədalətli dəyərlə mənfəət və ya zərər vasitəsi ilə təsnif edilməli, satış üçün saxlanılmayan kapital alətlərinin isə digər ümumi gəlir vasitəsi ilə ədalətli dəyərlə ölçüle bilməsi ləğv olunmaz opsiyonla təmin edilməlidir. Ədalətli dəyərdən istifadə etməklə mənfəət və ya zərərdə ədalətli dəyərlə eks etdirilmiş maliyyə öhdəlikləri üçün 9 sayılı MHBS kredit riskində dəyişikliklərə aid olan ədalətli dəyərdə dəyişikliklərin möbəleginin digər ümumi gəlirdə eks etdirilməsini tələb edir. Bank hazırda yeni Standartın qəbul edilməsinin təsirini qiymətləndirir və ilk tətbiq tarixini müəyyən edir.

10 sayılı MHBS “Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları”

10 sayılı MHBS xüsusi məqsədli müəssisələr də daxil olmaqla bütün müəssisələrə tətbiq edilən vahid nəzarət modelini təqdim edir. 27 sayılı MUBS-nun tələbləri ilə müqayisədə, 10 sayılı MHBS-nin etdiyi dəyişikliklər hansı müəssisələrin nəzarət altında olmasını və buna görə də esas şirkətlər tərəfindən konsolidasiya edilməli olmasını müəyyən etmək üçün rəhbərlikdən əhəmiyyətli mühakimələrin işlədilməsini tələb edir. Bundan əlavə 10 sayılı MHBS agentlik münasibətləri üçün xüsusi tətbiq qaydasını müəyyən edir. 10 sayılı MHBS 27 sayılı “Konsolidasiya edilmiş və ayrı maliyyə hesabatları” MUBS-nun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının uçotuna aid olan hissəsini əvəz edir. Bundan əlavə, buraya 12 sayılı “Konsolidasiya – Xüsusi Məqsədli Müəssisələr” BMHŞK şərhində qaldırılmış məsələlər daxildir. Bu standart 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bundan sonra başlayan maliyyə illərinə tətbiq edilir. Daha erkən tətbiqə yol verilir. Bank gözləyir ki, 10 sayılı MHBS-nin qəbul edilməsi onun maliyyə vəziyyətinə və nəticələrinə təsir göstərməyəcəkdir.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***3. Mühüm münasibat uçotu prinsiplərinin icmali (davamı)****Münasibat uçotu prinsiplərində gələcək dəyişikliklər (davamı)***Qəbul edilmiş, lakin hələ qüvvəyə minməmiş standart və şərhlər (davamı)****MHBS 11 “Birgə layihələr”***

11 sayılı MHBS birgə idarə olunan müəssisələrin uçot metodu olan proporsional konsolidasiyanı aradan qaldırır. Əksinə, birgə müəssisə meyarına uyğun gələn birgə idarə olunan müəssisələr kapital metodundan istifadə etməklə uçota alınmalıdır. 11 sayılı MHBS 31 sayılı “Birgə müəssisələrdə paylar” və 13 sayılı “Birgə Nəzarət edilən Müəssisələr — Sahibkarlar tərəfindən Qeyri-Monetar İlanları” adlı BMHŞK şərhini əvəz edir. Bu standart 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bundan sonra başlayan maliyyə illərinə tətbiq edilir. Daha erkən tətbiqə yol verilir. Bank gözləyir ki, 11 sayılı MHBS-nun qəbul edilməsi onun maliyyə vəziyyəti və nəticələrinə təsir göstərməyəcəkdir.

12 sayılı MHBS “Digər müəssisələrdə iştirakın açıqlanması”

12 sayılı MHBS konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları ilə bağlı əvvəller 27 sayılı MUBS-da nəzərdə tutulan bütün açıqlamaları, eləcə də əvvəller 31 sayılı MUBS-na və 28 sayılı MUBS-na daxil olan bütün açıqlamaları daxil edir. Bu açıqlamalar müəssisənin törəmə müəssisələrdə, birgə layihələrdə, asılı şirkətlərdə və tərkib müəssisələrdə paylarına aiddir. Bundan əlavə, bir sıra yeni açıqlamalar da tələb edilir. Bu standart 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bundan sonra başlayan maliyyə illərinə tətbiq edilir. Daha erkən tətbiqə yol verilir. Bank gözləyir ki, 12 sayılı MHBS-nun qəbul edilməsi onun maliyyə vəziyyətinə və nəticələrinə təsir göstərməyəcəkdir.

13 sayılı MHBS “Ədalətli dəyərin ölçüləməsi”

13 sayılı MHBS bütün ədalətli dəyər ölçüləmələrinə MHBS əsasında vahid qaydanı tətbiq edir. 13 sayılı MHBS müəssisədə ədalətli dəyərin istifadə edilməsi tələb ediləndə dəyişmir, lakin ədalətli dəyər tələb və ya icazə olunanda MHBS əsasında ədalətli dəyərin necə ölçüləcəyi qaydasını təqdim edir. 13 sayılı MHBS-nin qəbul edilməsi Bankın ədalətli dəyərlə uçota alınmış aktivlərinin və öhdəliklərinin ölçüləməsinə təsir göstərə bilər. Hazırda Bank 13 sayılı MHBS-nin qəbul edilməsinin maliyyə vəziyyətinə və nəticələrinə mümkin təsirini qiymətləndirir.

27 sayılı MUBS “Fərdi maliyyə hesabatları” (2011-ci ildə yenidən baxılmış)

Yeni 10 sayılı MHBS və 12 sayılı MHBS-ların nəticəsi olaraq, 27 sayılı MUBS ayrı maliyyə hesabatlarında törəmə müəssisələrin, birgə nəzarət edilən müəssisələrin və asılı şirkətlərin uçotu ilə məhdudlaşır. Bu döşəliş 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bundan sonra başlayan maliyyə illərinə tətbiq edilir. Bank gözləyir ki, 27 sayılı MHBS-nin qəbul edilməsi onun maliyyə vəziyyətinə və nəticələrinə təsir göstərməyəcəkdir.

28 sayılı MUBS “Asılı şirkətlərə və birgə müəssisələrə investisiyalar” (2011-ci ildə yenidən baxılmışdır)

Yeni 11 sayılı MHBS və 12 sayılı MHBS-ların nəticəsi olaraq, 28 sayılı MUBS yenidən adlandırılaraq “Asılı şirkətlərə və birgə müəssisələrə investisiyalar” olmuşdur və asılı şirkətlərdən əlavə, birgə müəssisələrə investisiyalara kapital metodunun tətbiqini təsvir edir. Döşəliş 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilir. Bank gözləyir ki, 28 sayılı MHBS-nin qəbul edilməsi onun maliyyə vəziyyətinə və nəticələrinə təsir göstərməyəcəkdir.

7 sayılı MHBS-a döşəliş “Maliyyə alətləri: Açıqlamalar”

Döşəliş 2010-cu ilin oktyabr ayında qəbul edilmiş və 1 iyul 2011-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilir. Döşəliş köçürülmüş, lakin uçotdan çıxarılmamış maliyyə aktivləri haqqında əlavə məlumatların açıqlanmasını tələb edir ki, Bankın maliyyə hesabatlarının istifadəçiləri uçotdan çıxarılmış aktivlər və onlarla bağlı öhdəliklərə münasibətləri başa düşə bilsinlər. Bundan əlavə, istifadəçiye müəssisənin uçotdan çıxarılmış aktivdə davam edən iştirakının xüsusiyyətini və bununla bağlı riskləri qiymətləndirmək imkanını vermək məqsədilə uçotdan çıxarılmış maliyyə aktivlərində davam edən iştirak haqqında açıqlamaları da tələb edir. Döşəliş yalnız açıqlamalara aiddir və Bankın maliyyə vəziyyəti və ya nəticələrinə təsir göstərmir.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***3. Mühasibat uçotu prinsiplərinin icmali (davamı)****Mühasibat uçotu prinsiplərində əlavə dəyişikliklər (davamı)***Qəbul edilmiş, lakin hələ qüvvəyə minməmiş standart və şərhlər (davamı)**12 sayılı MUBS-a düzəlişlər “Mənəfəət vergiləri – Təxirə salınmış vergi: Müvafiq aktivlərin bərpa edilməsi”*

2010-cu ilin dekabr ayında MUBSK 12 sayılı MUBS-a düzəliş buraxılmışdır. Düzəliş 1 yanvar 2012-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilir. Düzəliş ədalətli dəyərlər ölçülümiş investisiya əmlakı üzrə təxirə salınmış verginin müəyyən edilməsini aydınlaşdırılmışdır. Düzəliş 40 sayılı MUBS üzrə ədalətli dəyər modelindən istifadə etməklə ölçülümiş investisiya əmlakı üzrə təxirə salınmış verginin balans dəyerinin satış vasitəsilə bərpa edilə bilməsi əsasında müəyyən edilməsi üçün təkzib oluna bilən prezumpsiya təqdim edir. Bundan əlavə, 16 sayılı MUBS üzrə yenidən qiymətləndirmə modelindən istifadə etməklə ölçülümiş köhnəlmə hesablanması aktivlər üzrə təxirə salınmış verginin hər zaman aktivin satış şərtləri ilə ölçülümiş tələbini tətbiq edir. Hazırda Bank bu düzəlişlərin qəbul edilməsinin təsirini qiymətləndirir.

19 sayılı MUBS-a düzəlişlər “İşçilərin mükafatlandırılması”

MUBSK 19 sayılı MUBS-a 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilən düzəliş dərc etmişdir. Düzəliş İşçilərin mükafatlandırılmasının uçotunda əhəmiyyətli dəyişikliklərin aparılmasını, o cümlədən pensiya planının aktivləri və öhdəliklərində dəyişikliklərin tanınmasının təxirə salınmasının (“koridor mexanizmi”nin) aradan götürülməsini təklif edir. Bundan əlavə, bu düzəlişlər mənəfəət və ya zərərdə tanınmış xalis pensiya aktivində (öhdəliyində) dəyişiklikləri xalis faiz gəliri (xərci) və xidmət xərcləri ilə məhdudlaşdıracaq. Bank gözləyir ki, bu düzəlişlər Bankın maliyyə vəziyyətinə təsir göstərməyəcəkdir.

1 sayılı MUBS-a düzəlişlər “Digər ümumi gəlirin təqdim edilməsində dəyişikliklər”

1 sayılı “maliyyə hesbatlarının təqdim edilməsi MUBS-na düzəlişlər 1 iyul 2012-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilir və digər ümumi gəlirdə təqdim edilmiş maddələrin qruplaşdırılmasını dəyişdirir. Gələcəkdə bir vaxt (məsələn, tanınmanın dayandırılması və ya hesablaşma zamanı) mənəfəət və ya zərərə yenidən təsnif edilə bilən maddələr heç vaxt yenidən təsnif ediləcək maddələrdən ayrıca təqdim edilməməlidir. Düzəlişlər yalnız ümumi gəlir haqqında hesabatda təqdimata aiddir və maliyyə vəziyyəti və ya nəticələrinə təsir göstərməyəcəkdir.

1 sayılı MHBS-a düzəliş “MHBS-ni ilk dəfə tətbiq edənlər üçün kəskin hiperinflyasiya və müəyyən edilmiş tarixlərin lağv edilməsi”

1 sayılı MHBS-na düzəlişlər 1 iyul 2012-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlərə tətbiq edilir və kəskin hiperinflyasiyanın təsirinə məruz qalmış müəssisələr üçün yeni fərz edilən ilkin dəyər istisnasını tətbiq edir. Bank gözləyir ki, bu düzəlişlər Bankın maliyyə vəziyyətinə təsir göstərməyəcəkdir.

4. Müüm mühasibat uçotu mühakimələri və proqnozları

Bankın rəhbərliyi tərəfindən uçot qaydalarının tətbiq edilməsi zamanı maliyyə hesabatlarında əks etdirilmiş məbləğlərə təsir göstərməmiş aşağıdakı mühakimələr çıxarılmış və proqnozlar verilmişdir:

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmiş maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyərləri fəal bazardan əldə edilə bilməyəndə, onlar riyazi modellərin işlədilməsini daxil edən müxtəlif qiymətləndirmə mexanizmlərindən istifadə etməklə müəyyən edilir. Bu modellər üçün ilkin verilənlər mümkün olanda müşahidə edilə bilən bazardan götürülür, mümkün olmayanda isə ədalətli dəyərlərin müəyyən edilməsi üçün müəyyən dərəcədə mühakimələrin istifadə edilməsi tələb olunur.

Vergilər

Azərbaycanın qanunvericiliyi müxtəlif şəhərlərə və tez-tez edilən dəyişikliklərə məruzdur. Cari ilin mənəfəti kapitallaşdırılsada, maliyyə təşkilatlarının 1 yanvar 2009-cu ildən etibarən (3 ardıcıl ildə) mənəfəət vergisinin ödənilməsindən azad edilməsinə yol verən və Bankın əməliyyat və əqdlerinə tətbiq edilən qanun da daxil olmaqla, həmin qanunvericiliyin və dəyişikliklərin rəhbərlik tərəfindən şəhəri müvafiq orqanlar tərəfindən qəbul edilməyə bilər. Nəticədə, əlavə iri vergi, cərimə və faiz hesablanır bilər. Vergi yoxlamaları yoxlama ilə də daxil olmaqla üç təqvim ilü üzrə aparıla bilər. Rəhbərlik hesab edir ki, 31 dekabr 2011-ci il tarixinə müvafiq qanunvericiliyin rəhbərlik tərəfindən tətbiq edilən şəhəri münasibdir və Bankın vergi mövqeyi qəbul ediləcəkdir.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***4. Mühüm münasibat uçotu mühakimələri və proqnozları (davamı)***Kreditin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyat*

Bank müntəzəm qaydada kreditlərinin və debitor borclarının dəyərsizləşmə baxımından təhlilini aparır. Bank borcalan maliyyə çətinlikləri ilə qarşılaşlığı və analoji borcalanlar haqqında kifayət qədər faktiki məlumatlar olmadığı hallarda dəyərsizləşmə zərərlərinin qiymətləndirilməsində təcrübəyə əsaslanan mühakimələrdən istifadə edir. Eynilə, Bank qrupa daxil olan borcalanların öhdəlikləri ödəmək statusunda mənfi dəyişikliklərə və ya qrupun daxilində aktivlər üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi ilə əlaqəli olan dövlət və ya yerli iqtisadi şəraitlərin dəyişməsinə işarə edən müşahidə edilən məlumatlar əsasında gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərdə dəyişiklikləri qiymətləndirir. Rəhbərlik kreditlər və debitor borcları qrupu üzrə analoji kredit riski və obyektiv dəyərsizləşmə sübutları olan aktivlərlə bağlı zərərlərin strukturu haqqında tarixi məlumatlar əsasında qiymətləndirmələrdən istifadə edir. Bank cari şəraitləri əks etdirmək məqsədilə kreditlər və ya debitor borcları qrupu üçün müşahidə edilən məlumatlarda düzəliş aparmaq üçün təcrübəyə əsaslanan mühakimələrdən istifadə edir.

Bank kredit keyfiyyətinin yoxlanılması prosesini təsis etmişdir ki, girovun müntəzəm qaydada yenidən baxılması da daxil olmaqla biznes tərəfdəşlərinin krediti ödəmək qabiliyyətlərində mümkün dəyişikliklərin tez müəyyən edilməsi təmin edilsin.

Rəhbərlik girovun bazar dəyərinə nəzarət edir, müvafiq razılaşmaya uyğun olaraq əlavə girov tələb edir və kreditin dəyərdən düşməsi üçün ehtiyatın münasibliyini nəzərdən keçirdiyi zaman əldə etdiyi girovun bazar dəyərinə nəzarət edir. Girovların qiymətləndirilməsi bazarda mövcud olan oxşar girovların təhlili əsasında keçirilir.

5. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu il</i>
Kassada olan pul vəsaitləri	4,594	5,611
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında cari hesablar	10,894	78,458
Digər kredit təşkilatlarında cari hesablar	13,870	19,348
Müddətli depozitlər	5,747	29,475
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	35,105	132,892

Digər kredit təşkilatlarında cari hesablara rezident və qeyri-rezident banklarda, müvafiq olaraq, 8,818 min AZN (2010-cu il: 18,719 min AZN) və 5,052 min AZN (2010-cu il: 629 min AZN) məbləğində faiz hesablanması məxbir hesabların qalıqları daxildir.

31 dekabr 2011-ci il tarixinə Bank 5,747 min AZN (31 dekabr 2010-cu il: 29,475 min AZN) məbləğində qeyri-rezident banklarda (2010-cu il: rezident və qeyri-rezident banklarda) müddəti 5 yanvar 2012-ci il tarixində (2010-cu il: 22 fevral 2011-ci il tarixində) başa çatan 0.1% (2010-cu il: 0.3%-15.0%) effektiv illik faiz dərəcəsi ilə müddətli depozitlər yerləşdirmişdir.

Bank tərəfindən 2011-ci il ərzində aparılmış qeyri-nağd əməliyyatlar 2010-cu il üzrə xalis mənfəətin 8,068 min AZN məbləğində (2010-cu il: 15,407 min AZN) vəsaiti səhmdar kapitala yönəldilməsi ilə təmsil olunur.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***6. Ticarət qiymətli kağızları**

Ticarət qiymətli kağızları aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu il</i>		
	<i>İllik faiz dərəcəsi</i>	<i>Balans dəyəri</i>	<i>İllik faiz dərəcəsi</i>	<i>Balans dəyəri</i>
“Unibank Kommersiya Bankı” ASC tərəfindən buraxılmış korporativ istiqrazlar	11.00%	9,784	-	-
Bakcell LTD tərəfindən buraxılmış korporativ istiqrazlar	9.50%	9,682	-	-
“Akbank TAS”-in avrobondları	5.13%	3,010	-	-
“Unileasing” Lizing Şirkəti QSC tərəfindən buraxılmış korporativ istiqrazlar	9.50%–10.00%	1,017	-	-
Aktivləri idarə edən xarici menecer “Citadele Banka” SC tərəfindən saxlanılan kapital qiymətli kağızları	-	720	-	897
Yunanistan Respublikasının xəzinə çekləri	4.30%	523	-	-
Ticarət qiymətli kağızları		24,736		897

Bank investisiyaları “Citadele Banka” SC xarici menecerə tapşırılmış, onu özünün agenti tayin etmiş və ona müəyyən pul və aktivlərin investisiya və reinvestisiya qoyulmasını idarə etməyi həvalə etmişdir. Bundan əlavə, Bank həmin xarici menecerinin investisiya portfelinin depozitarisi kimi xidmət göstərməsinə dair Depozitari Razılaşması imzalamışdır. Vəsait və aktivlər Depozitaridə saxlanılır, hansı ki, portfellərə nəzarət edir və Bankdan portfeldəki qiymətli kağızları satmaq, qeydiyyata almaq və idarəçinin alış/satış qərarları üzrə tələblər əsasında əməliyyatları həyata keçirmək səlahiyyətini almışdır. Depozitari Banka portfellə bağlı alınmış və ya portfeldən ödənilmiş bütün pul vəsaitləri haqqında aylıq hesabatlar verir. Xarici menecer tərəfindən idarə olunan aktivlər Bank tərəfindən 20 gün əvvəl yazılı bildiriş əsasında geri qaytarla bilər.

Xarici menecer, agent kimi çıxış edərək, Bankın hesabına investisiyaları və digər aktivləri almaq, satmaq, saxlamaq, mübadilə etmək və ya digər əməliyyatlar aparmaq, əmanətlər qoymaq, hər hansı investisiyaları yerləşdirilmək, tənzimlənməyən kollektiv investisiya sxemləri üzrə məsləhətlər vermək və ya əməliyyatlar aparmaq, bütün bazarlarda əməliyyatlar aparmaq, biznes tərəfdəşləri ilə və hesabların açılması ilə bağlı sənədləri müzakirə etmək və imzalamaq, bütün gündəlik qərarları çıxarmaq və vəsaitlərin idarə edilməsi ilə bağlı müstəqil menecerlərin münasib eksperti kimi digər xidmət göstərmək üçün Bankın müəyyən etdiyi investisiya qaydaları çərçivəsində tam ixtiyara malikdirlər.

31 dekabr 2011-ci il tarixinə Bankın aktivlərini idarə edən xarici meneceri “Citadele Banka” SC tərəfindən saxlanılan və idarə edilən 720 min AZN (2010-cu il: 897 min AZN) məbləğində ticarət qiymətli kağızları ABŞ dolları, Avro və Norveç kronası ilə ifadə edilmiş beynəlxalq dövriyyədə olan korporativ səhmlərdir.

Bank marketmeyker xidmətlərinin göstərilməsinə başlamış və üç yerli şirkətlə müvafiq müqavilələr imzalamışdır. 31 dekabr 2011-ci il tarixinə Bankın həmin razılaşmalar əsasında 20,483 min AZN (2010-cu il: sıfır) məbləğində ticarət qiymətli kağızları olmuşdur.

7. Geri satılma razılaşmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar

31 dekabr 2011-ci il tarixində Bank ARMB tərəfindən buraxılmış, cəmi ədalətli dəyəri 26,932 min AZN (31 dekabr 2010-cu il: 5,775 min AZN) olan qısamüddətli borc öhdəliklərinin geri satılması razılaşmalarını imzalamışdır. Razılaşmanın müddəti 5 yanvar 2012-ci ildə başa çatır (2010-cu il: 4 yanvar 2011-ci il), illik effektiv faiz dərəcəsi isə 1% (2010-cu il: 1%) təşkil etmişdi.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***8. Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər**

Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlərə aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu il</i>
Müddətli depozitlər	19,697	19,947
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında məcburi ehtiyatlar	4,983	836
Bloklasdırılmış depozitlər	4	1,893
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	24,684	22,676

Bank, 31 dekabr 2011-ci il tarixinə iki (2010-cu il: üç) yerli və bir qeyri-rezident (2010-cu il: sıfır) kommersiya bankında müddəti 21 may 2012-ci il (2010-cu il: 20 sentyabr 2011-ci il) tarixində başa çatan, 6%-12% (2010-cu il: 7%-19%) effektiv illik faiz dərəcəsi ilə 16,353 min AZN (cəmi müddətli depozitlərin 83%-i) (2010-cu il: 13,075 min AZN və ya 66%) məbləğində vəsaitləri bankları depozitlərə yerləşdirmişdir.

Müştərilərdən cəlb edilmiş vəsaitlərin əvvəlki ay üzrə orta səviyyəsinin 2%-nə və 3%-nə (2010-cu il: 0.5%) bərabər olan faiz qazandırmayan pul depozitinin (məcburi ehtiyatın) ARMB-da müvafiq olaraq yerli və xarici vallyutada saxlanması kredit təşkilatlarından tələb edilir. Bankın bu depoziti geri almaq imkanı qanunvericiliklə məhdudlaşdırılır.

9. İnvəstisiya qiymətli kağızları

Satış üçün mövcud olan qiymətli kağızlar aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>		<i>31 dekabr 2010-cu il</i>	
	<i>Balans dəyəri</i>	<i>Nominal dəyər</i>	<i>Balans dəyəri</i>	<i>Nominal dəyər</i>
Azərbaycan İpoteka Fondu tərəfindən buraxılmış notlar	163,695	160,992	34,737	34,668
Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi tərəfindən buraxılmış istiqrazlar	11,952	11,997	47,428	47,681
Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi tərəfindən buraxılmış kupon istiqrazları	33,357	33,632	62,239	62,573
“FinansLizing” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (ASC) tərəfindən buraxılmış korporativ istiqrazlar	303	303	-	-
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən buraxılmış notlar	-	-	4,996	5,001
Cəmi satış üçün mövcud olan invəstisiya qiymətli kağızları	209,307	206,924	149,400	149,923

Bu qiymətli kağızların illik nominal faiz dərəcələri və ödəmə tarixləri belə olmuşdur:

	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>		<i>31 dekabr 2010-cu il</i>	
	<i>%</i>	<i>Ödəniş tarixi</i>	<i>%</i>	<i>Ödəniş tarixi</i>
Azərbaycan İpoteka Fondu tərəfindən buraxılmış notlar	3.0%-3.25%	may 2016 – dekabr 2019	3.0%	may 2016
Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi tərəfindən buraxılmış istiqrazlar	2.5%-2.99%	fevral 2012 – may 2012	1.46%-2.99%	yanvar 2011 – may 2011
Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi tərəfindən buraxılmış kupon istiqrazları	3.98%-7.00%	mart 2012 – dekabr 2012	3.75%-6.9%	yanvar 2011 – iyun 2012
“FinansLizing” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (ASC) tərəfindən buraxılmış korporativ istiqrazlar	15.0%	dekar 2012	15.0%	dekar 2012
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən buraxılmış notlar	-	-	1.99%-2.2%	yanvar 2011

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***9. İnvestisiya qiymətli kağızları (davamı)**

Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan qiymətli kağızlar:

	<i><u>31 dekabr 2011-ci il</u></i>	<i><u>31 dekabr 2010-cu il</u></i>
"FinansLizinq" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (ASC) tərəfindən buraxılmış korporativ istiqrazlar	-	303
"Azel" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti (QSC) tərəfindən buraxılmış korporativ istiqrazlar	-	213
Çıxılsın – Dəyərsizləşmə ehtiyatı (Qeyd 23)	-	516
Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan qiymətli kağızlar	-	(10)
	506	

Yenidən təsnif etmələr

2011-ci il ərzində Bank 303 min AZN məbləğində "FinansLizinq" ASC tərəfindən buraxılmış korporativ istiqrazları və 105 min AZN məbləğində "Azel" QSC tərəfindən buraxılmış korporativ istiqrazları "Ödəmə müddəti başa çatana qədər saxlanılan qiymətli kağızlar" kateqoriyasından "Satış üçün mövcud olan qiymətli kağızlar" kateqoriyasına keçirmişdir. Bu yenidən təsnif etmənin səbəbi satış üçün mövcud olan investisiyaların əhəmiyyətsizdən çox məbləğinin ödəmə müddəti başa çatdıqdan əvvəl satılması olmuşdur. Yenidən təsnif edilmiş aktivlər üzrə ədalətli dəyər gəliri və ya zərəri tanınmamışdır, çünki bu aktivlərin ədalətli dəyəri yenidən təsnif etmə zamanı onların balans dəyərini təxmin etmişdi. "FinansLizinq" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (ASC) tərəfindən buraxılmış korporativ istiqrazlar AZN ilə ifadə edilmiş, illik faiz dərəcəsi 15.0% olan kupon istiqrazlardır. İstiqrazların müddəti 18 dekabr 2012-ci ildə başa çatır. Bu qiymətli kağızlar üzrə faiz hər ay ödənilir. "Azel" QSC tərəfindən buraxılmış korporativ istiqrazların müddəti 15 iyul 2011-ci ildə başa çatmışdır.

10. Banklara verilmiş kreditlər

31 dekabr 2011-ci ildə Bank bir (2010-cu il: iki) yerli kommersiya bankı tərəfindən 11% illik faiz dərəcəsi ilə (2010-cu il: 16%) buraxılmış, müqavilə ilə nəzərdə tutulmuş müddəti 2012-ci ilin aprel ayında (2010-cu il: 2011-ci ilin aprel və 2012-ci ilin may aylarında) başa çatan, Azərbaycan manatı ilə ifadə edilmiş təminatsız qısamüddətli kredit üzrə 1,500 min AZN (2010-cu il: 4,379 min AZN) məbləğində ödənilməmiş qalığı var idi.

11. Müştərilərə verilmiş kreditlər

Müştərilərə verilmiş kreditlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i><u>31 dekabr 2011-ci il</u></i>	<i><u>31 dekabr 2010-cu il</u></i>
Hüquqi şəxslər	241,970	191,497
Fiziki şəxslər	4,799	4,584
Müştərilərə verilmiş kreditlər (ümumi)	246,769	196,081
Çıxılsın – Dəyərsizləşmə ehtiyatı (Qeyd 23)	(12,765)	(8,213)
Müştərilərə verilmiş kreditlər (xalis)	234,004	187,868

	<i><u>Hüquqi şəxslərə kreditlər 31 dekabr 2011-ci il</u></i>	<i><u>Fiziki şəxslərə kreditlər 31 dekabr 2011-ci il</u></i>	<i><u>Cəmi 31 dekabr 2011-ci il</u></i>
Fərdi şəkildə dəyərsizləşmə	(11,238)	(358)	(11,596)
Məcmu şəkildə dəyərsizləşmə	(1,103)	(66)	(1,169)
	(12,341)	(424)	(12,765)

Fərdi şəkildə qiymətləndirilmiş dəyərsizləşmə ehtiyatı
çıxdıqdan əvvəl fərdi şəkildə dəyərsizləşməsi
müəyyən edilmiş kreditlərin ümumi məbləği

13,836 442 14,278

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***11. Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)**

	<i>Hüquqi şəxslərə kreditlər 31 dekabr 2010-cu il</i>	<i>Fiziki şəxslərə kreditlər 31 dekabr 2010-cu il</i>	<i>Cəmi 31 dekabr 2010-cu il</i>
Fərdi şəkildə dəyərsizləşmə	(7,005)	(314)	(7,319)
Məcmu şəkildə dəyərsizləşmə	(831)	(63)	(894)
	(7,836)	(377)	(8,213)
Fərdi şəkildə qiymətləndirilmiş dəyərsizləşmə ehtiyatı çıxıldıqdan əvvəl fərdi şəkildə dəyərsizləşməsi müəyyən edilmiş kreditlərin ümumi məbləği	9,650	433	10,083

Kreditlər Azərbaycanda aşağıdakı sənaye sektorlarında fəaliyyət göstərən müştərilərə verilmişdir:

	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu il</i>
Ticarət və xidmət	111,430	85,324
İstehsal	60,450	39,961
Tikinti	37,417	35,180
Mehmanxana fəaliyyəti	20,057	20,049
Kənd təsərrüfatı və yeyinti məhsulları	6,861	3,855
Nəqliyyat və telekommunikasiya	5,336	3,630
Fiziki şəxslər	4,798	4,584
Enerji	255	-
Lizinq	-	3,338
Digər	165	160
Cəmi kreditlər (ümumi)	246,769	196,081

31 dekabr 2011-ci il tarixinə Bank 8 müştərisinə (2010-cu il: 10 müştərisinə) cəmi 130,583 min AZN (2010-cu il: 139,103 min AZN) məbləğində fərdi olaraq Bankın kapitalının 5%-dən artıq olan kreditlər verilmişdir.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***12. Əmlak və avadanlıqlar**

Əmlak və avadanlıqda hərəkət belə olmuşdur:

	<i>Binalar</i>	<i>Mebel və avadanlıq</i>	<i>Kompüterlər və digər avadanlıq</i>	<i>Nəqliyyat vasitələri</i>	<i>Digər əsas vəsaitlər</i>	<i>İcaraya alılmış aktivlərin əsaslı təmiri</i>	<i>Cəmi</i>
Maya dəyəri							
31 dekabr 2009-cu il	-	851	710	298	33	98	1,990
Alişlar	2,151	249	158	128	4	10	2,700
31 dekabr 2010-cu il	2,151	1,100	868	426	37	108	4,690
Alişlar	-	444	324	581	2	-	1,351
Satışlar	-	(23)	(1)	(81)	(4)	-	(109)
31 dekabr 2011-ci il	2,151	1,521	1,191	926	35	108	5,932
Yığılmış köhnəlmə							
31 dekabr 2009-cu il	-	(256)	(193)	(125)	(9)	(7)	(590)
Köhnəlmə xərci	-	(222)	(205)	(102)	(6)	(16)	(551)
31 dekabr 2010-cu il	-	(478)	(398)	(227)	(15)	(23)	(1,141)
Köhnəlmə xərci	-	(252)	(238)	(163)	(7)	(16)	(676)
Satışlar	-	21	1	78	1	-	101
31 dekabr 2011-ci il	-	(709)	(635)	(312)	(21)	(39)	(1,716)
Xalis balans dəyəri:							
31 dekabr 2011-ci il	2,151	812	556	614	14	69	4,216
31 dekabr 2010-cu il	2,151	622	470	199	22	85	3,549

13. Investisiya əmlakı

İl ərzində Bank investisiya əmlakı kimi 2,000 min AZN məbləğində torpaq almış, bu da aktivin dəyərinin uzunmüddətli perspektivdə artması məqsədilə saxlanılmışdır. 31 dekabr 2011-ci ildə bu investisiya əmlakının ədalətli dəyəri 1,920 min AZN olmuşdur.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***14. Qeyri-maddi aktivlər**

Qeyri-maddi aktivlərdə hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>Lisenziyalar</i>	<i>Program təminatı</i>	<i>Tamamlanmamış quraşdırılmalar</i>	<i>Cəmi</i>
Maya dəyəri				
31 dekabr 2009-cu il	288	200	283	771
Alişlar	143	927	-	1,070
Satışlar	(55)	-	-	(55)
Köçürmələr	-	283	(283)	-
31 dekabr 2010-cu il	376	1,410	-	1,786
Alişlar	24	436	-	460
31 dekabr 2011-ci il	400	1,846	-	2,246
Yığılmış köhnəlmə				
31 dekabr 2009-cu il	(45)	(14)	-	(59)
Amortizasiya xərci	(80)	(95)	-	(175)
Satışlar	55	-	-	55
31 dekabr 2010-cu il	(70)	(109)	-	(179)
Amortizasiya xərci	(61)	(164)	-	(225)
31 dekabr 2011-ci il	(131)	(273)	-	(404)
Xalis balans dəyəri:				
31 dekabr 2011-ci il	269	1,573	-	1,842
31 dekabr 2010-cu il	306	1,301	-	1,607

15. Digər aktivlər və öhdəliklər

Digər aktivlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu il</i>
Digər maliyyə aktivləri		
Pul köçürmələri üzrə hesablaşmalar	206	32
Zəmanətlər və akkreditivlər üzrə hesablanmış faiz üzrə debitor borcları	75	127
	281	159
Digər qeyri-maliyyə aktivləri		
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin alınması üçün əvvəlcədən ödəmələr	6,217	2,235
Vergilər Nazirliyindən alınacaq məbləğlər (Qeyd 19)	2,467	-
Təxirə salınmış xərclər	418	321
Digər	59	40
	9,161	2,596
Digər aktivlər	9,442	2,755

31 dekabr 2011-ci il tarixində əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin alınması üçün əvvəlcədən ödəmələrə 6,217 min AZN (2010-cu il: 2,235 min AZN) daxildir ki, bunlar Bankın Bakıda və Azərbaycan Respublikasının rayonlarında yeni filiallarının açılışı ilə əlaqədar əvvəlcədən ödəmələrdən ibarətdir.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)

31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

15. Digər aktivlər və öhdəliklər (davamı)

Digər öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu il</i>
Digər maliyyə öhdəlikləri		
Ödəniləcək dividendlər (Qeyd 21)	982	981
İşçilərə ödəniləcək məbləğlər	195	113
Pul köçürmələri üzrə hesablaşmalar	72	36
Peşəkar xidmətlər üzrə haqq	56	64
Sosial siyorta xərcləri üzrə kreditor borcları	43	25
Hesablanmış xərclər	20	14
Akkreditivlər üzrə hesablanmış faiz üzrə kreditor borcları	12	36
Digər	1	-
	1,381	1,269
Digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri		
İşçilərə hesablanmış mükafatlar	1,525	1,500
Təxirə salılmış gəlir	482	49
Mənfəət vergisi istisna olmaqla vergilər	-	1,124
	2,007	2,673
Cəmi öhdəliklər	3,388	3,942

16. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu il</i>
Milli Sahibkarlığa Kömək Fondundan alınmış kreditlər	19,971	13,635
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankından alınmış kreditlər	10,000	10,000
Azərbaycan İpoteka Fondu qarşısında öhdəliklər	921	369
Digər bankların cari hesabları	4	3
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	30,896	24,007

31 dekabr 2011-ci il tarixinə Bank Milli Sahibkarlığa Kömək Fondundan müddəti 2016-cı ildə (2010-cu il: 2015-ci ildə) başa çatan və ildə 1.0% dərəcəsi ilə faiz hesablanan 19,971 min AZN (2010-cu il: 13,635 min AZN) məbləğində on dörd kredit (2010-cu il: yeddi kredit) almışdır. Kreditlər sahibkarlığa dair dövlət programı əsasında Azərbaycan Respublikasında sahibkarlıq mühitinin tədricən təkmilləşdirilməsinə kömək göstərmək məqsədilə alınmışdır.

Kreditlər yerli sahibkarlara 6%-7% illik faiz dərəcəsi ilə (2010-cu il: illik 7%) müddəti 2016-cı ilin dekabr ayında (2010-cu il: 2015-ci ilin oktyabr ayı) başa çatmaqla verilmişdir.

31 dekabr 2011-ci ildə Bankın Azərbaycan Mərkəzi Bankından 10,000 min AZN (2010-cu il: 10,000 min AZN) məbləğində, müddəti 2012-ci ilin dekabr (2010-cu il: 2012-ci ilin fevral) ayında başa çatan və illik 2.5%-6.00% (2010-cu il: 2.5%) dərəcəsi ilə faiz hesablanan kreditləri olmuşdur.

31 dekabr 2011-ci ildə Bankın Azərbaycan İpoteka Fondu tərəfindən yenidən maliyyələşdirilən 921 min AZN (2010-cu il: 369 min AZN) məbləğində müddəti 2036-ci ildə (2010-cu il: 2035-ci ildə) başa çatan və illik 4.0% dərəcə ilə faiz hesablanan iyirmi iki (2010-cu il: səkkiz) krediti olmuşdur.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***17. Müştərilər qarşısında öhdəliklər**

Müştərilər qarşısında öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu il</i>
Tələbli depozitlər	205,625	191,519
Müddətli depozitlər	165,874	147,080
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	371,499	338,599
Zəmanətlər üzrə girov kimi saxlanılan vəsaitlər	56	967

Aşağıdakı cədvəldə müştəri hesabları iqtisadi sektorlar üzrə təhlil edilir:

	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu il</i>
Fiziki şəxslər	170,341	102,226
İnvestisiya yönümlü şirkətlər	125,897	181,762
Tikinti	38,218	22,342
Ticarət və xidmət	28,847	17,043
İstehsal	2,873	2,256
Sığorta	2,414	7,356
Kənd təsərrüfatı	684	4
Nəqliyyat və rabitə	511	205
Enerji	32	5,178
Digər	1,682	227
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	371,499	338,599

31 dekabr 2011-ci il tarixinə müştərilərin depozitlərinə 262,902 min AZN (2010-cu il: 257,909 min AZN) məbləğində beş ən iri müştəriyə aid qalıqlar daxildir. Bu depozitlər cəmi müştəri depozitləri portfelinin təxminən 71%-ni (2010-cu il: 76%) təmsil edərək, əhəmiyyətli cəmləşməni təşkil edir.

31 dekabr 2011-ci il tarixinə verilmiş zəmanətlər üzrə 56 min AZN (2010-cu il: 967 min AZN) məbləğində müddətli depozitlər girov kimi saxlanılırdı (Qeyd 22).

18. Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər

	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu il</i>
Commerzbank Aktiengesellschaft	7,814	4,162
Raiffeisen Bank International Aktiengesellschaft	3,302	1,330
Landesbank Baden-Württemberg	2,991	1,294
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	14,107	6,786

31 dekabr 2011-ci il tarixinə kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər müddəti 2012-ci ildə (2010-cu il: 2011-ci ildə) başa çatan və ildə 3.64%–6.94% dərəcəsi ilə (2010-cu il: ildə 2.72%–5.96%) faiz hesablanmış 14,107 min AZN (2010-cu il: 6,786 min AZN) məbləğində 3 xarici bankda olan qalıqlar daxil idi. Bu təminatsız borclar Bankın müştərilərinin idxlə əməliyyatlarının maliyyələşdirilməsi (akkreditivlər) məqsədi ilə tutulur.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***19. Səhmdar kapitalında artım üçün ehtiyatda olan məbləğ**

31 dekabr 2011-ci ildə səhmdar kapitalında artım üçün ehtiyatda 2,645 min AZN olmuşdur. Əvvəlki il ərzində Vergi orqanları Azərbaycan Respublikasında bütün kommersiya bankları üçün kapitallaşdırılmış mənfəətin məbləğinə 10% dividend vergisini tətbiq etmişdir (mənfəətin ilk önce dividend kimi paylanması və sonra kapitallaşdırılması ehtimalı əsasında). Bank 2009-cu və 2010-cu illər üzrə müvafiq olaraq 1,541 min AZN və 1,104 min AZN məbləğində 10% dividend vergisini tutmuş və vergi orqanlarına ödəmişdir. Bununla bərabər, cari il ərzində Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Məhkəməsi bu dividend vergisinin tətbiq edilməsini qanuna zidd hesab etmiş və onu ləğv etmişdir. Buna əsaslanaraq, Bank dəqiqləşdirilmiş mənbədə tutulan vergi bəyannaməsini hazırlayıb təqdim etmiş, bu məbləği vergi üzrə alınacaq məbləğ kimi tanımış (bu məbləğ Bankın gələcək vergi öhdəliklərinin ödənilməsi üçün istifadə edilir) və səhmdar kapitalında artım üçün ehtiyatda olan məbləğdə müvafiq kredit qeydi aparmışdır. Bank cari ilin yerli standartlara uyğun mənfəətin 90%-i ilə birlikdə bu məbləğləri səhmdar kapitalını artırmaq üçün istifadə etmək qərarını qəbul etmişdir.

20. Vergilər

Mənfəət vergisi (xərci)/ödənişi aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu il tarixində başa çatan il</i>
Cari vergi xərci	(1,031)	(681)
Təxirə salınmış vergi xərci	(760)	-
Mənfəət vergisi xərci	(1,791)	(681)

Bankların, sıgorta və yenidən sıgorta şirkətlərinin fəaliyyətinin gücləndirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununa (N710-IIIQ sayılı 28 oktyabr 2008-ci il tarixli) uyğun olaraq maliyyə təşkilatları 1 yanvar 2009-cu il tarixindən etibarən 3 ardıcıl il ərzində mənfəət vergisinin ödənilməsindən azad edilir. Bank cari ilin mənfəətinin 90%-ni kapitallaşdırmaq niyyətindədir. Mənfəətin qalan hissəsi səhmdarlarla dividend kimi elan edilir və ondan mənfəət vergisi tutulur. Keçmiş iki il ərzində Bank təxirə salınmış vergi tanımırdı, çünki təxirə salınmış vergiyə cəlb edilə bilən müvəqqəti fərqlər vergidən azad etmə müddəti ərzində istifadə edilir.

İl ərzində digər ümumi gəlirə aid edilmiş maddələrlə bağlı olan təxirə salınmış vergi belədir:

	<i>31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu il tarixində başa çatan il</i>
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları üzrə xalis zərərlər	2	-
Digər ümumi gəlirə aid edilən mənfəət vergisi	2	-

Effektiv mənfəət vergisi dərəcəsi yerli qanunvericiliyə uyğun mənfəət vergisi dərəcəsindən fərqlənir. Aşağıdakı cədvəldə yerli qanunvericilik əsasında mənfəət vergisi xərci faktiki xərclərlə tutuşdurulur:

	<i>31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu il tarixində başa çatan il</i>
Mənfəət vergisi xərcindən əvvəl mənfəət	15,150	14,552
Yerli qanunvericiliyə uyğun olan mənfəət vergisinin dərəcəsi	20%	20%
Yerli qanunvericiliyə uyğun dərəcə ilə nəzəri vergi ödənişi	(3,030)	(2,910)
Mənfəət hesabına xərclərin vergiyə təsiri	(300)	(328)
Kapitallaşdırma nəticəsində tanınmamış təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	(671)	-
Mənfəətin kapitallaşdırılmasından irəli gələn vergidən azad mənfəətin vergiyə təsiri	2,210	2,557
Mənfəət vergisi xərci	(1,791)	(681)

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***20. Vergilər (davamı)**

31 dekabr 2011-ci ildə Bankın cari mənəfəət vergisi üzrə alacağı məbləğ 112 min AZN (2010-cu il: 573 min AZN məbləğində ödəniləcək məbləğ) olmuşdur.

31 dekabrda təxirə salılmış vergi aktivləri və öhdəlikləri və onların müvafiq illərdə hərəkəti aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>Müvəqqəti fərqlərin yaranması və lağv edilməsi</i>		<i>Müvəqqəti fərqlərin yaranması və lağv edilməsi</i>	
	<i>Maliyyə nəticələri haqqında hesabatda</i>	<i>Digər ümumi gəlirdə</i>	<i>Maliyyə nəticələri haqqında hesabatda</i>	<i>Digər ümumi gəlirdə</i>
	<i>2009</i>	<i>2010</i>		<i>2011</i>
Çıxılan müvəqqəti fərqlərin vergiya təsiri:				
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	-	-	-	2
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	148	148
Əmlak və avadanlıq	-	-	32	32
Digər öhdəliklər	-	-	464	464
Təxirə salılmış vergi aktivi	-	-	644	2
Vergi tutulan müvəqqəti fərqlərin vergiya təsiri:				
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	-	-	(59)	(59)
Banklara verilmiş kreditlər	-	-	(6)	(6)
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	(891)	(891)
Potensial öhdaliklər üçün ehtiyat	-	-	(428)	(428)
Qeyri-maddi aktivlər	-	-	(20)	(20)
Təxirə salılmış vergi öhdəliyi	-	-	(1,404)	(1,404)
Xalis təxirə salılmış vergi öhdəliyi	-	-	(760)	2
				(758)

21. Kapital

Səhmdarlar Bankın səhmdar kapitalına qoyuluşlarını AZN ilə etmiş və dividend və hər hansı kapital paylamalarını AZN ilə almaq hüququna malikdirlər. 24 dekabr 2010-cu il tarixində Bankın səhmdarları Bankın 2010-cu il üzrə xalis mənəfəetindən 981 min AZN məbləğində dividendlər elan etmiş və 31 dekabr 2010-cu il tarixinə müvafiq hesablamalar edilmişdir. Bu dividendlər Bankın səhmdarlarına 5 dekabr 2011-ci ildə ödənilmişdir.

19 Yanvar 2011-ci il tarixində səhmdarlar bankın 31 dekabr 2010-cu ildə eldə edilmiş mənəfətin 8,068 min AZN məbləğində vəsaiti kapitala yönəldilməsini məqsədə uyğun hesab edib, və bununla səhmdar kapitalın məbləğini 115,407 min AZN-dən 123,475 min AZN-dək artırılması qərarını qəbul etmişlər. 2010-cu ildə 31 dekabr 2009-cu il tarixində başa çatan ildə eldə edilmiş mənəfətin kapitallaşdırılması vasitəsi ilə səhmdar kapitalı 100,000 min AZN-dən 115,407 min AZN-dək, yəni 15,407 min AZN məbləğində artırılmışdır.

5 dekabr 2011-ci ildə Bankın səhmdarları Bankın 2011-ci il üzrə xalis mənəfəetindən 31 dekabr 2011-ci il tarixinə toplanmış 982 min AZN məbləğində dividend elan etmişdir. Bu dividendlər 31 dekabr 2011-ci il tarixinə Bankın səhmdarlarına ödənilməmişdir.

31 dekabr 2011-ci ildə Bankın buraxılmasına icazə verilmiş, buraxılmış və tam ödənilmiş kapitalı 123,475 min AZN (2010-cu il: 115,407 min AZN) olmuş və nominal dəyəri 12,347.47 (2010-cu il: 11,540.71 AZN) olan 10,000 adı səhmdən ibarət olmuşdur. Hər bir səhm səhmdara bir səs verir.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manati ilə göstərilib)***22. Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər****Əməliyyat mühiti**

Yeni inkişaf edən bazar iqtisadiyyatı dövləti olduğu üçün, Azərbaycanda daha yetkin bazar iqtisadiyyatına xas olan inkişaf etmiş biznes və tənzimləyici infrastruktur tam formallaşmamışdır. Lakin son zamanlar ölkədə ümumi sərmaya mühitinə müsbət təsir göstərən bir sıra inkişaf meylləri olmuşdur.

Azərbaycanda aparılan əməliyyatlar adətən inkişaf etmiş bazarlar ucun xarakterik olmayan risklərlə (o cümlədən, AZN-in ölkə xaricində sərbəst çevrilən valyuta olmaması, inkişaf etməmiş borc öhdəlikləri və qiymətli kağızlar bazarı) müsəylət oluna bilər. Bununla yanaşı, son illər Azərbaycan hökuməti bank işi, hüquq, vergiye cəlb olunma və tənzimləyici sistemlərin yaradılması ucun lazımi islahatların həyata keçirilməsi sahəsində addımlar atmışdır.

Biznes mühitinin bütövlükdə təkmilləşdirilməsinə istiqamətlənmış indiki tendensiyanın davam edəcəyi gözlənilir. Azərbaycan iqtisadiyyatının gələcək sabitliyi önəmli dərəcədə islahat və dəyişikliklərdən, eləcə də hökumətin gördüyü iqtisadi, maliyyə və monetar tədbirlərin effektivliyindən asılıdır. Bununla bərabər, Azərbaycan iqtisadiyyatı dünyadan digər bölgələrindəki bazar tənəzzülü və iqtisadi inkişaf tempinin aşağı düşməsinə həssasdır. Dünyada cərəyan edən qlobal maliyyə böhrəni kapital bazarlarının qeyri-sabitliyi, bank sektorunda likvidliyin pisləşməsi, Azərbaycan daxilində kredit şərtlərinin sərtleşməsinə səbəb olmuşdur. Azərbaycan hökuməti kredit ödəmə qabiliyyətinin və likvidliyin təmin edilməsi, Azərbaycan banklarına və şirkətlərinə verilmiş xarici borcların yenidən maliyyələşdirilməsini dəstəkləmək məqsədilə bir sıra sabitləşdirmə tədbirlərini görmüşdür.

Hal-hazırda Bankın fəaliyyətinin sabitliyini təmin etmək ucun bütün münasib tədbirləri gördüyündən əmin olan rəhbərliyin fikrinə baxmayaraq, yuxarıda təsvir edilmiş sahələrdə vəziyyətin gözlənilməz dərəcədə pisləşməsi Bankın nəticələri və maliyyə vəziyyətinə hazırlıda dəqiq müəyyən edilə bilməyən mənfi təsir göstərə bilər.

Hüquqi məsələlər

Adi fəaliyyətində Bank məhkəmə iddiaları və şikayətlərinin obyekti olur. Rəhbərlik hesab edir ki, belə iddia və ya şikayətlərdən irəli gələn öhdəlik (əgər olarsa) Bankın maliyyə vəziyyəti və ya gələcək əməliyyat nəticələrinə mühiüm mənfi təsir göstərməyəcəkdir.

Vergilər

Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtalif şərhlərə və tez-tez edilən dəyişikliklərə məruzdur. Bundan əlavə, Bankın əməliyyatları və fəaliyyətinə tətbiq edilən vergi qanunvericiliyinin vergi orqanları tərəfindən şərh edilməsi rəhbərliyin şəhri ilə üst-üstə düşməyə bilər. Azərbaycanda son zamanlar baş vermiş hadisələr göstərir ki, vergi orqanları qanunvericiliyin şərh edilməsi və vergi hesablamalarının yoxlanılmasında daha sərt mövqə tuta bilərlər. Nəticədə, vergi orqanları əməliyyat və fəaliyyət növləri ilə bağlı əvvəl irəli sürmədikləri iddiaları irəli sürə bilərlər. Nəticə etibarı ilə əlavə iri vergi, cərimə və faiz hesablanıbilər. Vergi yoxlamaları yoxlama ilindən əvvəlki üç maliyyə ili üzrə aparıla bilər.

31 dekabr 2011-ci il tarixinə rəhbərlik hesab edir ki, müvafiq qanunvericiliyin rəhbərlik tərəfindən tətbiq edilən şəhəri münasibdir və Bankın vergi, valyuta və gömrük mövqələri qəbul ediləcəkdir.

Sığorta

Bank hazırda səhv'lərdən və ya təhriflərdən irəli gələn öhdəliklərlə əlaqədar sığorta təminatı almamışdır. Hazırda məsuliyyətinin sığortalanması Azərbaycanda geniş yayılmayıb.

Maliyyə təəhhüdləri və potensial öhdəliklər

Bank tərəfindən müştərilərə zəmanətlərin və akkreditivlərin verilməsinin əsas məqsədi müştərilərə tələb olduqca vəsaitlərin mövcudluğunu təmin etməkdir. Zəmanətlər və ehtiyat akkreditivləri müştəri üçüncü tərəflər qarşısında öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi təqdirdə Bankın ödəmələr edəcəyini qəti təsdiq edən sənədlərdir. Sənədli akkreditivlər və kommersiya akkreditivləri, Banka müəyyən edilmiş məbləğə qədər və xüsusü şərtlərlə tələb təqdim etmək hüququnu üçüncü tərəfə verən, Bankın müştəri adından üzərinə götürdüyü yazılı öhdəlik olaraq, aid olduqları malların çatdırılması və ya pul depozitləri ilə təmin edilir və beləliklə də birbaşa borc lağımına müqayisədə daha aşağı riskə məruz qoyur.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***22. Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər (davamı)**

Maliyyə təəhhüdləri və potensial öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu il</i>
Kreditlə bağlı təəhhüdlər		
Istifadə edilməmiş kredit xətləri	27,061	6,759
Verilmiş zəmanətlər	16,526	19,958
Akkreditivlər	13,056	10,372
	56,643	37,089
Əməliyyat icarəsi üzrə öhdəliklər		
1 ilədək	276	337
1 ildən 5 ilədək	983	1,352
5 ildən çox	600	599
	1,859	2,288
Çıxılsın – Ehtiyatlar (Qeyd 23)	(1,404)	(1,582)
Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər (girovdan əvvəl)	57,098	37,795
Çıxılsın – Akkreditivlər və zəmanətlər üzrə girov kimi saxlanılan pul vəsaitlər (Qeyd 17)	(56)	(967)
Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər	57,042	36,828

23. Faiz qazandıran aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri və zəmanətlər və digər təəhhüdlər üçün yaradılan ehtiyatlar

Faiz hesablanmış aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat və zəmanətlər və akkreditivlər üzrə etiyatlarda hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan</i>					
	<i>Ödəmə müddəti tamamlanana qədər Zəmanətlər və Cəmi ayırmalar və ehtiyatlar</i>					
	<i>Müəssisələrə kreditlər</i>	<i>Fiziki şəxslərə kreditlər</i>	<i>Müştərilərə cəmi kreditlər</i>	<i>saxlanılan investisiyalar</i>	<i>digər təəhhüdlər</i>	<i>Cəmi ayırmalar və ehtiyatlar</i>
1 yanvarda	(7,836)	(377)	(8,213)	(10)	(1,582)	(9,805)
İl üzrə (xərc)/gəlir	(4,505)	(47)	(4,552)	10	178	(4,364)
31 dekabrda	(12,341)	(424)	(12,765)	-	(1,404)	(14,169)

	<i>31 dekabr 2010-cu il tarixində başa çatan</i>					
	<i>Ödəmə müddəti tamamlanana qədər Zəmanətlər və Cəmi ayırmalar və ehtiyatlar</i>					
	<i>Müəssisələrə kreditlər</i>	<i>Fiziki şəxslərə kreditlər</i>	<i>Müştərilərə cəmi kreditlər</i>	<i>saxlanılan investisiyalar</i>	<i>digər təəhhüdlər</i>	<i>Cəmi ayırmalar və ehtiyatlar</i>
1 yanvarda	(2,208)	(352)	(2,560)	(14)	(781)	(3,355)
İl üzrə (xərc)/gəlir	(5,628)	(25)	(5,653)	4	(801)	(6,450)
31 dekabrda	(7,836)	(377)	(8,213)	(10)	(1,582)	(9,805)

Aktivlərin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyat müvafiq aktivlərin balans dəyərindən çıxılır. Zəmanətlər və digər təəhhüdlər üçün ehtiyat öhdəliklərin tərkibində qeydə alınır.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***24. Xalis haqq və komissiya gəliri**

	<i>31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu il tarixində başa çatan il</i>
Valyuta mübadilə əməliyyatları	1,108	734
Hesabların açılması və onlara xidmət göstərilməsi	850	694
Nağd pul ilə aparılan əməliyyatlar	531	367
Qiymətli kağızlarla əməliyyatlar	495	-
Plastik kart əməliyyatlar xidmətinin göstərilməsi	298	109
Zəmanətlər və öhdəliklər	113	55
Digər	2	106
Haqq və komissiya gəliri	3,397	2,065
Plastik kart əməliyyatlar xidmətinin göstərilməsi	(304)	(74)
Hesabların açılması və onlara xidmət göstərilməsi	(262)	(214)
Qiymətli kağızlarla əməliyyatlar	(237)	(276)
Zəmanətlər və öhdəliklər	(101)	(50)
Valyuta mübadilə əməliyyatları	(23)	(27)
Nağd pul ilə aparılan əməliyyatlar	(6)	(4)
Digər	(12)	(17)
Haqq və komissiya xərci	(945)	(662)
Xalis haqq və komissiya gəliri	2,452	1,403

25. İşçilər üzrə xərclər, ümumi və inzibati xərclər

İşçilər üzrə xərclər aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu il tarixində başa çatan il</i>
Əmək haqqı və mükafatlar	(4,230)	(4,382)
Sosial siğorta xərcləri	(1,029)	(979)
İşçilərlə bağlı digər xərclər	(851)	(319)
İşçilər üzrə xərclər	(6,110)	(5,680)

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***25. İşçilər üzrə xərclər, ümumi və inzibati xərclər (davamı)**

Ümumi və inzibati xərclər aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu il tarixində başa çatan il</i>
Xeyriyyə və sponsorluq xərcləri	(1,140)	(650)
Peşəkar xidmətlər	(1,033)	(662)
Reklam	(526)	(381)
Nəqliyyat və ezamiyyət xərcləri	(446)	(315)
Program təminatına çəkilən xərclər	(341)	(80)
Əməliyyat lizinqləri	(278)	(112)
Sığorta	(157)	(97)
Rabitə	(99)	(63)
Təhlükəsizlik xərcləri	(90)	(62)
Təmir və texniki xidmət	(51)	(52)
Kommunal xərclər	(49)	(34)
Mənfəət vergisi istisna olmaqla vergilər	(48)	(126)
Dəftərxana ləvaziməti	(46)	(26)
Üzvlük haqları	(24)	(18)
Nəşriyyat xərcləri	(23)	(16)
Digər xərclər	(161)	(242)
Ümumi və inzibati xərclər	(4,512)	(2,936)

26. Risklərin idarə edilməsi**Ön söz**

Öz fəaliyyətində Bank müxtəlif risklərə məruz qalır və bunları daimi müəyyən etmə, ölçmə və müşahidə etmə prosesləri, kredit limitlərinin müəyyən edilməsi və digər daxili nəzarət tədbirləri vasitəsilə idarə edir. Risklərin idarə edilməsi Bankın fəaliyyətinin mühüm hissəsini təşkil edir. Bankın hər bir əməkdaşı öz vəzifələri daxilində risklərə görə məsuliyyət daşıyır. Bank kredit riski, likvidlik riski və bazar risklərinə məruz qalır. Bazar riski öz növbəsində ticarət və qeyri-ticarət risklərinə bölündür. Bank əməliyyat risklərinə də məruz qalır.

Müstəqil riskə nəzarət prosesinə mühitdə, texnologiyada və sənayedə dəyişikliklər kimi biznes riskləri daxil deyildir. Onlar Bankın strateji planlaşdırma prosesi vasitəsilə nəzarət altında saxlanılır.

Risklərin idarə olunması strukturu

İdarə Heyəti risklərin müəyyən edilməsi və nəzarət edilməsinə görə ümumi məsuliyyət daşıyır, lakin risklərin idarə olunması və izlənməsi üçün məsuliyyəti ayrıca müstəqil orqanlar daşıyır.

İdarə Heyəti

İdarə Heyəti risklərin idarə olunmasında ümumi yanaşma, risk strategiyaları və prinsiplərinin təsdiq edilməsi üçün məsuliyyətlidir.

Audit Komitəsi

Audit Komitəsi auditin tapşırığı və strategiyasının təsis və tərtib edilməsi üçün ümumi məsuliyyət daşıyır. Komitə fundamental audit məsələləri üçün məsuliyyətlidir və Daxili Auditin fəaliyyətinə nəzarət edir.

Rəhbərlik

İdarə Heyəti Bankda ümumi risk prosesinə nəzarət etmək üçün məsuliyyət daşıyır.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***26. Risklərin idarə edilməsi (davamı)****Ön söz (davamı)***Risk Komitəsi*

Risk Komitəsi risk strategiyasının işlənilə hazırlanması və risk prinsipləri, konsepsiyası, siyaseti və limitlərinin tətbiqi üçün ümumi məsuliyyət daşıyır. Komitə fundamental audit məsələləri üçün məsuliyyətlidir və müvafiq risk qərarlarını idarə və nəzarət edir.

Risklərin idarə olunması

Risklərin idarə olunması departamenti müstəqil nəzarət prosesini təmin etmək məqsədilə risklə bağlı prosedurların tətbiqi və dəstəklənməsi üçün məsuliyyət daşıyır.

Bankın xəzinədarlığı

Bankın xəzinədarlığı Bank aktivlərinin və öhdəliklərinin idarə olunması, eləcə də ümumi maliyyə strukturu üçün məsuliyyət daşıyır. Bundan əlavə, xəzinədarlıq Bankın maliyyələşdirmə və likvidlik riskləri üçün məsuliyyət daşıyır.

Daxili Audit

Daxili audit funksiyası hər il Bankda risklərin idarə olunması proseslərinin audit yoxlamasını apararaq, həm prosedurların münasibliyini, həm də Bankın prosedurlara riayət etməsini yoxlayır. Daxili Audit bütün qiymətləndirmələrin nəticələrini rəhbərliklə müzakirə edir və nəticə və tövsiyələr haqqında Audit Komitəsinə hesabat verir.

Risklərin ölçülməsi və hesabatçılıq sistemləri

Bankın riskləri həm adı şəraitdə yaranması ehtimal edilən zərəri, həm də statistik modellər əsasında maksimal faktiki zərərlərin qiymətləndirilməsi olan gözlənilməyən zərərləri əks etdirən metoddan istifadə etməklə ölçülür. Modeller keçmiş təcrübədən əldə edilmiş və iqtisadi şəraitləri nəzərə almaqla düzəlişlər edilmiş ehtimallardan istifadə edir. Bundan əlavə, Bank baş verməsi ehtimal edilməyən ağır hadisələr əslində baş verdiyi təqdirdə daha pis hadisələrin ssenari modellərini hazırlayır.

Risklərin monitorinqi və nəzarət edilməsi ilk önce Bankın müəyyən etdiyi limitlərə əsaslanır. Belə limitlər Bankın biznes strategiyasını və bazar mühitini, eləcə də Bankın qəbul etmək istədiyi risk səviyyəsini əks etdirir və bu zaman əsas diqqət ayrı-ayrı sahələrə yetirilir. Bundan əlavə, Bank bütün risk və əməliyyat növləri üzrə məcmu risk həcmi ilə bağlı olaraq ümumi risk daşımaq qabiliyyətinə nəzarət edir və ölçür.

Bütün fəaliyyət növləri üzrə əldə edilmiş məlumat risklərin təhlil və nəzarət edilməsi və tez aşkar olunması məqsədilə yoxlanılır və işlənilir. Bu məlumat izahlarla birlikdə İdarə Heyətinə, Risk Komitəsinə və hər bir bölmənin rəhbərini təqdim edilir. Hesabata kredit riskinin ümumi həcmi haqqında məlumat, limitlərdən istisnalar və likvidlik əmsalları daxil edilir. Hər ay sənaye sahəsi, müştəri və coğrafi risklər kəsiyində risklər haqqında məlumat təqdim edilir. Baş rəhbərlik hər rüb kredit zərərləri üçün ehtiyat yaratmaq zərurətini müəyyən edir. İdarə Heyəti rübdə bir dəfə risklər haqqında ətraflı hesabat alır, həmin hesabatda isə bankın risklərini qiymətləndirmək və müvafiq qərarlar qəbul etmək üçün bütün zəruri məlumat açıqlanır.

Bankın bütün səviyyələri üçün risklər haqqında xüsusi hesabatlar hazırlanır və paylanır ki, bütün bölmələr geniş, zəruri və aktual məlumatla tanış olmaq imkanını əldə etsinlər.

İdarə Heyəti və Bankın bütün digər müvafiq işçilərinin hər gün keçirilən qısa iclaslarında bazar limitlərinin və likvidliyin dəstəklənməsi, eləcə də risklərlə bağlı digər dəyişikliklər müzakirə olunur.

Risklərin azaldılması

Bank kredit risklərini azaltmaq üçün girovdan fəal istifadə edir.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***26. Risklərin idarə edilməsi (davamı)****Ön söz (davamı)***Həddindən artıq risk konsentrasiyası*

Bu tip risklərin yaranma səbəbləri, biznes tərəfdaşlarının eyni və ya oxşar iş fəaliyyəti ilə məşğul olmasından, iş növünün eyni coğrafi regionda yer almasından, eyni iqtisadi xüsusiyyətlərə malik olan, iqtisadi və siyasi şərtlərdən asılı olan və bu səbəbdən müqavilələrdə göstərilmiş şərtlərin pozulma ehtimalını artırın risklər nəzərdə tutulur. Bankın artan fəaliyyətinin xüsusi coğrafi yerlərdə və sənaye sahələrində konsentrasiyası nisbi həssaslığın yaranmasına səbəb ola bilər. Həddindən artıq risk konsentrasiyasının təsiri altına düşməmək üçün, Bank daxili prosedurlarında müxtəlif xüsusiyyətlərə malik olan portfellərin idarə edilməsi qaydaları ilə təmin olunur. Müəyyən edilmiş kredit və müştəri depozitləri üzrə risk konsentrasiyası müvafiq qaydada nəzarət və idarə olunur.

Kredit riski

Kredit riski – Bankın sifarişçiləri, müştəriləri və ya biznes tərəfdaşları müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirmədikləri üçün Bankın zərər çəkməsi riskidir. Bank kredit riskini ayrı-ayrı biznes tərəfdaşları və coğrafi və sənaye konsentrasiyaları üzrə Bankın qəbul etməye hazır olduğu riskin həcmi üzrə limitləri müəyyən etməklə və həmin limitlərə riyət edilməni monitorinq etməklə idarə edir və nazarət altında saxlayır.

Bank kredit keyfiyyətinin yoxlanılması prosesini təsis etmişdir ki, girovun müntəzəm qaydada yenidən baxılması da daxil olmaqla biznes tərəfdaşlarının krediti ödəmək qabiliyyətlərində mümkün dəyişikliklərin tez müəyyən edilməsi təmin edilsin. Biznes tərəfdaşları üzrə limitlər kredit riskinin təsnifləşdirilməsi sistemində istifadə etməklə müəyyən edilir. Kredit keyfiyyətinin müntəzəm qaydada yenidən baxılması prosesi Banka məruz qaldığı risklər nəticəsində potensial zərəri qiymətləndirmək və lazımi tədbirləri görmək imkanını yaradır.

Kreditlə bağlı təəhhüd riskləri

Bankın müştərilərə verdiyi zəmanətlər əsasında Bank tərəfindən onların adından ödənişlər aparmaq zərurəti yaranır bilər. Müştərilər bu ödənişləri Banka akkreditivin şərtləri əsasında qaytarırlar. Onlar Bankı kredit risklərinə oxşar risklərə məruz qoyur, bunlar da eyni nəzarət prosesləri və qaydaları ilə azaldılır.

Aşağıdakı cədvəldə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın komponentlər üçün məruz qala biləcəyi maksimal kredit riski göstərilir. Maksimal risk ümumi həcmde, qarşılıqlı hesablaşma haqqında əsas razılaşmaların və girov razılaşmalarının istifadə edilməsi nəticəsində riskin azalmasını nəzərə almadan göstərilir.

<i>Qeydlər</i>	<i>Ümumi maksimal risk 31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>Ümumi maksimal risk 31 dekabr 2010-cu il</i>
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri (kassada olan nağd vəsaitləri çıxmaqla)	5 30,511	127,281
Ticarət qiymətli kağızları	6 24,736	897
Geri satılma razılaşmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar	7 26,932	5,775
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	8 24,684	22,676
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	9 209,307	149,400
Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan investisiya qiymətli kağızları	9 -	506
Banklara verilmiş kreditlər	10 1,500	4,379
Müştərilərə verilmiş kreditlər	11 234,004	187,868
Digər maliyyə aktivləri	15 281	159
	551,955	498,941
Maliyyə təəhhüdləri və potensial öhdəliklər	22 55,183	34,540
Cəmi kredit riskinin həcmi	607,138	533,481

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***26. Risklərin idarə edilməsi (davamı)****Kredit riski (davamı)***Kreditlə bağlı təəhhüd riskləri (davamı)*

Maliyyə alətləri ədalətli dəyərlə qeydə alınanda yuxarıda göstərilən məbləğlər dəyərin dəyişməsi nəticəsində gələcəkdə yaranan bilən maksimal riskin həcmini deyil, cari kredit riskinin həcmini əks etdirir.

Maliyyə alətlərinin hər bir sinfi üzrə kredit riskinin maksimal həcmi haqqında daha ətraflı məlumat xüsusi qeydlərdə açıqlanır.

Maliyyə aktivlərinin siniflər üzrə kredit keyfiyyəti

Maliyyə aktivlərinin kredit keyfiyyəti Bankın daxili kredit reytinqləri ilə idarə olunur. Aşağıdakı cədvəldə Bankın kredit reytinqi sisteminə əsaslanaraq maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın kreditlə bağlı sətirlərində aktivlərin sinifləri üzrə kredit keyfiyyəti göstərilir.

Qeydlər	Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş			Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsiz- laşmamış			Cəmi 2011
	Yüksək reyting 2011	Standart reyting 2011	Qeyri- standart reyting 2011	dəyərsiz- laşmamış 2011	Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş 2011		
Geri satılma razılışmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar	7	26,932	-	-	-	-	26,932
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	8	-	24,684	-	-	-	24,684
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	9	209,004	303	-	-	-	209,307
Banklara verilmiş kreditlər	10	-	1,500	-	-	-	1,500
Müştərilərə verilmiş kreditlər	11						
Müəssisələrə verilmiş kreditlər		228,134	-	-	-	13,836	241,970
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər		4,357	-	-	-	442	4,799
Cəmi		468,427	26,487	-	-	14,278	509,192

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***26. Risklərin idarə edilməsi (davamı)****Kredit riski (davamı)***Maliyyə aktivlərinin siniflər üzrə kredit keyfiyyəti (davamı)*

Qeydlər	Vaxtı keçmiş və dəyərsizləşməmiş			Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş 2011	Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş 2010	Cəmi 2010
	Yüksək reyting 2010	Standart reyting 2010	Qeyri-standart reyting 2010			
Geri satılma razılışmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar	7	5,775	-	-	-	5,775
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	8	-	22,676	-	-	22,676
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	9	149,400	-	-	-	149,400
Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan investisiya qiymətli kağızları	9	-	516	-	-	516
Banklara verilmiş kreditlər	10	-	4,379	-	-	4,379
Müştərilərə verilmiş kreditlər	11					
Müəssisələrə verilmiş kreditlər		177,742	-	-	4,105	9,650
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər		3,209	-	-	942	433
Cəmi	336,126	27,571	-	5,047	10,083	378,827

Müştərilərə verilmiş vaxtı keçmiş kreditlərə vaxtı yalnız bir neçə gün ötmüş kreditlər daxildir. Vaxtı keçmiş kreditlərin müddətlər üzrə təhlili aşağıda təqdim olunur. Vaxtı keçmiş kreditlərin əksəriyyəti dəyərsizləşmiş hesab olunmur.

	30 gündən az 2011	31 - 60 gün 2011	61 - 90 gün 2011	90 gündən çox 2011	Cəmi 2011
	30 gündən az 2010	31 - 60 gün 2010	61 - 90 gün 2010	90 gündən çox 2010	Cəmi 2010
Müştərilərə verilmiş kreditlər					
Müəssisələrə verilmiş kreditlər	-	-	-	-	-
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər	-	-	-	-	-
Cəmi	-	-	-	-	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər					
Müəssisələrə verilmiş kreditlər	38	-	-	4,067	4,105
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər	215	-	-	727	942
Cəmi	253	-	-	4,794	5,047

Bank tərəfindən kreditlərlə bağlı aktivlərin təsnifləşdirilməsi aşağıdakı qaydada həyata keçirilmişdir:

Yüksək reytingli – bura dövr ərzində kredit şərtlərində heç bir dəyişiklik olmayan, ödəniş müddətində gecikmə olmayan və maliyyə vəziyyəti əla qiymətləndirilən biznes tərəfdəşləri aid edilir.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***26. Risklərin idarə edilməsi (davamı)****Kredit riski (davamı)**

Standart reytingli - burası dövr ərzində kredit şərtlərində heç bir dəyişiklik olmayan, ödəniş müddətində gecikmə olmayan və maliyyə vəziyyəti yaxşı qiymətləndirilən biznes tərəfdaşları aid edilir.

Qeyri-standart reytingli - burası dövr ərzində kredit şərtlərinə dəyişiklik edilən, əsas və faiz borclarında gecikmələr olmayan və maliyyə vəziyyəti qənaətbəxş qiymətləndirilən biznes tərəfdaşları aid edilir.

Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşmiş - burası dövr ərzində kredit şərtlərinə dəyişiklik edilən, əsas və faiz borclarında vaxtı keçmiş borcları olan və maliyyə vəziyyəti kafi qiymətləndirilən biznes tərəfdaşları aid edilir.

Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş - burası dövr ərzində kredit şərtlərinə dəyişiklik edilən, əsas və faiz borclarında vaxtı keçmiş borcları olan və maliyyə vəziyyəti kafi və qeyri-kafi qiymətləndirilən biznes tərəfdaşları aid edilir.

Siyasətinə uyğun olaraq Bank kredit portfeli daxilində reytingləri dəqiqlik və ardıcıl şəkildə tətbiq etməlidir. Bu mövcud risklərin məqsədli idarə olunması, habelə kredit risklərinin həcmələrini bütün fəaliyyət növləri, coğrafi bölgələr və məhsullar üzrə müqayisə edilməsi imkanını təmin edəcəkdir. Reyting sistemi biznes tərəfdaşlarının qiymətləndirilməsi üçün əsas ilkin məlumat olan bir sıra maliyyə-analitik metodlara, eləcə də işlənmiş bazar məlumatlarına əsaslanır. Bütün daxili risk kateqoriyaları Bankın reyting siyasətinə uyğun olaraq müəyyən edilir. Verilən reytinglər müntəzəm qaydada qiymətləndirilir və yenidən baxılır.

Dəyərsizləşmənin qiymətləndirilməsi

Kreditlərin dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilməsi zamanı nəzərə alınan əsas amillərə aşağıdakılardan daxildir: əsas məbləğlərin və faizlərin ödənilməsinin 90 gündən artıq müddətdə gecikdirilib-gecikdirilməsi, biznes tərəfdaşlarının pul vəsaitlərinin hərəkətlərində çətinliklər haqqında məlumatın olub-olmaması, kredit reytinglərinin aşağı düşməsi və ya müqavilənin ilkin şərtlərinin pozulması. Bank dəyərsizləşmə baxımından iki səviyyədə qiymətləndirmə aparır: fərdi şəkildə qiymətləndirilən ehtiyatlar və məcmu şəkildə qiymətləndirilən ehtiyatlar.

Fərdi şəkildə qiymətləndirilən ehtiyatlar

Bank fərdi olaraq mühüm olan hər bir kredit və ya avans üzrə tələb olunan ehtiyatları fərdi şəkildə müəyyən edir. Ehtiyatların məbləği müəyyən edildiyi zaman aşağıdakı amillər nəzərə alınır: biznes tərəfdaşının biznes-planının dayanıqlığı, onun maliyyə çətinlikləri yarandığı təqdirdə fəaliyyət nəticələrini təkmilləşdirmək qabiliyyəti, proqnozlaşdırılan mədaxillər və müflislik halında gözlənilən dividend ödənişləri, maliyyə dəstəyinin cəlb edilməsi imkanı, girovun satış dəyəri və gözlənilən pul vəsaitləri hərəkətinin müddətləri. Gözlənilməyən hadisələr daha yaxın diqqət yetirilməsini tələb etdiyi hallar istisna olmaqla, dəyərsizləşmə zərərləri hər hesabat tarixində qiymətləndirilir.

Məcmu şəkildə qiymətləndirilən ehtiyatlar

Fərdi olaraq mühüm olmayan müştərilərə verilmiş kreditlərin (o cümlədən kredit kartları, ipoteka kreditləri və girovsuz istehlakçı kreditlərinin) və fərdi olaraq mühüm olan, lakin fərdi şəkildə dəyərsizləşməsinə dair obyektiv sübutlar olmayan kreditlərin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyatlar Məcmu şəkildə qiymətləndirilir. Ehtiyatlar hər bir hesabat tarixinə qiymətləndirilir və bu zaman hər bir kredit portfeli ayrıca təhlil edilir.

Məcmu şəkildə qiymətləndirmə zamanı fərdi şəkildə dəyərsizləşməyə dair obyektiv sübut olmayıanda da portfelin dəyərsizləşməsi müəyyən edilir. Dəyərsizləşmə zərərləri aşağıdakı məlumatları nəzərə almaqla müəyyən edilir: portfel üzrə tarixi zərərlər, cari iqtisadi şəraitlər, zərərin çəkilməsi ehtimal edilən andan həmin zərərin dəyərsizləşmə üzrə fərdi şəkildə qiymətləndirilən dəyərsizləşmə zərərini tələb etməsi müəyyən edildiyi anadək təxmini müddət və gözlənilən mədaxillər və aktiv dəyərsizləşdikdən sonra dəyərin bərpa edilməsi. Bölmə rəhbərliyi bir ilədək ola bilən bu müddətin müəyyən edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. Bundan sonra dəyərsizləşmə ehtiyatı kredit rəhbərliyi tərəfindən Bankın ümumi siyasətinə uyğunluq baxımından yoxlanılır.

Maliyyə zəmanətləri və akkreditivlər kreditlərlə eyni şəkildə qiymətləndirilir və ehtiyat ayrıılır.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***26. Risklərin idarə edilməsi (davamı)**

Bankın pul aktivləri və öhdəlikləri üzrə coğrafi cəmləşmə belədir:

	31 dekabr 2011-ci il				31 dekabr 2010-cu il				
	Azərbaycan	İƏTİ	MDB və digər qeyri- İƏTİ		Cəmi	Azərbaycan	İƏTİ	MDB və digər qeyri- İƏTİ	
			Cəmi	İƏTİ				Cəmi	
Maliyyə aktivləri:									
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	24,323	10,707	75	35,105	105,488	27,396	8	132,892	
Ticarət qiymətli kağızları	20,483	4,226	27	24,736	-	871	26	897	
Geri satılma razılaşmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar	26,932	-	-	26,932	5,775	-	-	5,775	
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	19,662	336	4,686	24,684	14,419	2,132	6,125	22,676	
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	209,307	-	-	209,307	149,400	-	-	149,400	
Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan investisiya qiymətli kağızları	-	-	-	-	506	-	-	506	
Banklara verilmiş kreditlər	1,500	-	-	1,500	4,379	-	-	4,379	
Müşterilərə verilmiş kreditlər	234,004	-	-	234,004	187,868	-	-	187,868	
Digər maliyyə aktivləri	174	107	-	281	159	-	-	159	
	536,385	15,376	4,788	556,549	467,994	30,399	6,159	504,552	
Maliyyə öhdəlikləri:									
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	30,896	-	-	30,896	24,007	-	-	24,007	
Müşterilər qarşısında öhdəliklər	371,499	-	-	371,499	338,599	-	-	338,599	
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	-	14,107	-	14,107	-	6,786	-	6,786	
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,366	15	-	1,381	1,269	-	-	1,269	
Səhmdar kapitalında artım üçün ehtiyatda olan məbləğlər	2,645	-	-	2,645	-	-	-	-	
	406,406	14,122	-	420,528	363,875	6,786	-	370,661	
Xalis aktivlər	129,979	1,254	4,788	136,021	104,119	23,613	6,159	133,891	

Likvidlik riski və maliyyələşdirmənin idarə edilməsi

Likvidlik riski adı və ya fövqəladə şəraitdə ödəniş tarixində Bankın ödənişlə bağlı öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi riskidir. Bu riski məhdudlaşdırmaq məqsədilə rəhbərlik mövcud minimal bank əmanətləri məbləğindən əlavə müxtəlif maliyyələşdirmə mənbələrini təmin etmişdir və bundan əlavə likvidliyi nəzərə almaqla aktivləri idarə edir və gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərinin və likvidliyin gündəlik monitoringini həyata keçirir. Bu proses gözlənilən pul vəsaitləri hərəkətlərinin qiymətləndirilməsini və tələb olunduqda əlavə maliyyələşdirmə əldə etmək üçün istifadə edilə bilən yüksək keyfiyyətli təminatın mövcudluğunu daxil edir.

Bank pul vəsaitlərinin hərəkəti gözlənilmədən kəsildiyi təqdirdə asanlıqla satıla bilən yüksək tələbatlı növbə-növ aktivlər portfelinə sahibdir. Bundan əlavə, Bank ARMB-da mütləq ehtiyat yerləşdirmiş və onun məbləği cəlb edilmiş müştəri əmanətlərinin səviyyəsindən asılıdır.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***26. Risklərin idarə edilməsi (davamı)****Likvidlik riski və maliyyələşdirmənin idarə edilməsi (davamı)**

Likvidlik vəziyyəti Bank tərəfindən ARMB-nın təyin etdiyi müəyyən likvidlik əmsallarına əsaslanır. 31 dekabr 2011-ci və 2010-cu il tarixlərində bu əmsallar aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>31 dekabr 2011-ci il, %</i>	<i>31 dekabr 2010-cu il, %</i>
Ani likvidlik əmsali (ARMB minimum 30% tələb edir) (bir gün ərzində alınacaq və ya satılacaq aktivlər /tələb əsasında ödənilən öhdəliklər)	125	171

Maliyyə öhdəliklərinin ödəniş tarixinə qalmış müddətlər üzrə təhlili

Aşağıdakı cədvəldə diskont edilməmiş müqavilə öhdəlikləri əsasında Bankın 31 dekabr 2011-ci və 2010-cu il tarixlərinə maliyyə öhdəlikləri ödəniş tarixinə qalmış müddətlər üzrə təqdim edilir. Tələb əsasında ödənilməli öhdəliklər ödəniş tələbinin mümkün olan ən tez tarixdə verilmiş hesab olunur. Bununla bərabər Bank gözləyir ki, müştərilərin çoxu Bank ödənişi aparmalı olduğu ən tez tarixdə ödənişi tələb etməyəcək və cədvəl keçmiş müddətlər üçün əmanətlərin tələb edilməsi haqqında məlumat əsasında Bankın hesablaşdığı gözlənilən pul vəsaitləri hərəkətlərini eks etdirmir.

Maliyyə öhdəlikləri	<i>3 aydan az</i>	<i>3 – 12 ay</i>	<i>1 – 5 il</i>	<i>5 ildən çox</i>	<i>Cəmi 2011</i>
31 dekabr 2011-ci il					

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	3,485	10,131	17,547	1,094	32,257
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	300,805	53,831	24,527	-	379,163
Kredit təşklətləri qarşısında öhdəliklər	6,331	8,018	-	-	14,349
Digər maliyyə öhdəlikləri	159	1,222	-	-	1,381
Səhmdar kapitalında artım üçün ehtiyatda olan məbləğlər	2,645	-	-	-	2,645
Cəmi diskont edilməmiş maliyyə öhdəlikləri	313,425	73,202	42,074	1,094	429,795

Maliyyə öhdəlikləri	<i>3 aydan az</i>	<i>3 – 12 ay</i>	<i>1 – 5 il</i>	<i>5 ildən çox</i>	<i>Cəmi 2010</i>
31 dekabr 2010-cu il					

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	98	7,641	16,628	485	24,852
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	254,282	67,249	26,362	-	347,893
Kredit təşklətləri qarşısında öhdəliklər	1,395	5,553	-	-	6,948
Digər maliyyə öhdəlikləri	149	1,120	-	-	1,269
Cəmi diskont edilməmiş maliyyə öhdəlikləri	255,924	81,563	42,990	485	380,962

<i>31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>3 aydan az</i>	<i>3 – 12 ay</i>	<i>1 – 5 il</i>	<i>Qeyri- müəyyən</i>	<i>Cəmi</i>
<i>31 dekabr 2010-cu il</i>					
	31,648	19,844	5,151	-	56,643
	12,036	20,859	4,194	-	37,089

Bank gözləyir ki, potensial öhdəliklərin və ya təəhhüdlərin hamısının öhdəlik müddəti tamamlanana qədər yerinə yetirilməsi tələb olunmayacaqdır.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)

31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə
(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)

26. Risklərin idarə edilməsi (davamı)

Bankın öhdəlikləri yerinə yetirmək qabiliyyəti müəyyən müddət ərzində aktivlərin ekvivalent məbləğini reallaşdırmaq qabiliyyətindən asılıdır. Bir il müddətində aidiyyəti olan şəxslərin təşkilatlarından alınmış iri əmanətlərin cəmləşməsi mövcuddur. Bu vəsaitlərin iri məbləğdə çıxarılması Bankın əməliyyatlarına mənfi təsir göstərə bilər. Rəhbərlik hesab edir ki, yaxın gələcəkdə Bankın maliyyələşdirməsi həmin səviyyədə saxlanacaq və bu vəsaitləri çıxarmaq zərurəti yaranarsa, Bank əvvəlcədən bildiriş alacaq və lazımı ödənişləri aparmaq məqsədilə tez satılan aktivlərini sata biləcək.

Ödəmə müddətlərində fərqlərin təhlili cari hesablarda tarixi sabitliyi əks etdirmir. Onların ödənilməsi tarixən yuxarıdaçı cədvəllərdə göstərilən müddətlərdən daha uzun müddətdə aparılırdı. Bu qalıqlar yuxarıdaçı cədvəllərdə üç aydan az müddət ərzində ödənilməli məbləğlərə daxil edilmişdir.

Əməliyyat riski

Əməliyyat riski – sistemlərin nasazlığı, işçilərin səhvi, saxtakarlığı və ya xarici hadisələr nəticəsində yaranan riskdir. Nəzarət sistemi işləməyəndə əməliyyat riskləri nüfuza xələl vura, hüquqi nəticələrə və ya maliyyə zərərlərinə getirib çıxara bilər. Bank bütün əməliyyat risklərinin aradan götürülməsini güman edə bilmez, lakin Bank bu riskləri nəzarət sistemi və potensial risklərin izlənməsi və onlarla bağlı tədbirlərin görülməsi yolu ilə idarə edə bilər. Nəzarət sisteminə vəzifələrin səmərəli bölünməsi, daxil olma, təsdiq etmə və tutuşdurma prosedurları, heyətin təlimləndirilməsi və qiymətləndirilməsi prosesləri, eləcə də daxili auditdən istifadə daxildir.

Bazar riski

Bazar riski maliyyə alətlərinin gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərinin ədalətli dəyəri faiz dərəcəsi, valyuta məzənnələri və pay alətlərinin qiymətləri kimi bazar parametrlərində dəyişikliklər nəticəsində tərəddüd eləməsi riskidir. Bank bazar riskini həssaslıq təhlilindən istifadə etməklə idarə edir. Bankın iri bazar riski təmərküzləri yoxdur.

Faiz dərəcəsi riski

Faiz dərəcəsi riski maliyyə aktivlərinin ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul vəsaitləri hərəkətlərinin faiz dərəcəsinin artması/azalması nəticəsində ucuzlaşması/bahalaşması riskidir. Aşağıdakı cədvəldə Bankın əməliyyatlar haqqında hesabatının, digər dəyişkən göstəricilərin sabit qalması şərti ilə, faiz dərəcəsində mümkün dəyişikliklərə qarşı həssaslığı təqdim olunur.

Cari ilin mənfəətinin həssaslığı 31 dekabr 2010-cu il tarixinə dəyişən faiz dərəcəli qeyri-ticarət maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri əsasında hesablanmış bir il üçün xalis faiz gəliri üzrə faiz dərəcəsində ehtimal edilən dəyişikliklərin təsiridir. Kapitalın həssaslığı gəlirlilik əyrisindən paralel kənarlaşmaların olması fərziyyəsi əsasında faiz dərəcələrində ehtimal edilən dəyişikliklərin 31 dekabr 2010-cu il tarixinə müəyyən dərəcəli satış üçün mövcud olan maliyyə aktivlərini yenidən qiymətləndirməklə hesablanır. Bununla bərabər, yerli bazarda satış üçün mövcud olan maliyyə aktivlərinin faiz dərəcəsi alış və ya satış zamanı həmin qiymətli kağızlar üzrə hesablanmış endirimə və ya əlavəyə (alınmış və ya satınmış qiymətli kağızların faktiki qiymətinə daxil edilir) əsaslığı üçün, müəyyən dərəcəli satış üçün mövcud olan maliyyə aktivlərinə tətbiq edilən dərəcələrdə hər hansı dəyişikliklər kapitala heç bir təsir göstərmir.

Valyuta riski

Valyuta riski – maliyyə alətinin dəyərinin xarici valyuta dərəcələrində dəyişikliklərə görə tərəddüd etməsi riskidir. Bank özünün maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə qüvvədə olan xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklərin təsir göstərməsi riskinə məruzdur.

Aktivlərin və öhdəliklərin idarə edilməsi komitəsi valyuta riskini AZN devalvasiyasının və digər makroiqtisadi göstəricilərin qiymətləndirilmiş əsasında açıq valyuta vəziyyətini idarə etməklə idarə edir. Bu Banka valyuta dərəcələrinin milli valyutaya qarşı əhəmiyyətli dəyişməsindən zərərləri minimallaşdırmaq imkanını verir. ARMB-nin tələblərinə uyğunlaşmaq məqsədilə xəzinədarlıq Bankın açıq valyuta mövqeyinin gündəlik monitorinqini həyata keçirir.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***26. Risklərin idarə edilməsi (davamı)****Valyuta riski (davamı)**

31 dekabr 2011-ci ildə Bankın xarici valyuta riskinə məruz qalması aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur:

	AZN	ABŞ dolları	Avro	Digər valyuta	2011-ci il cəmi
Maliyyə aktivləri					
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	13,683	14,660	1,755	5,007	35,105
Ticarət qiymətli kağızları	20,483	3,382	834	37	24,736
Geri satılma razılaşmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar	26,932	-	-	-	26,932
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	7,776	2,455	14,453	-	24,684
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	209,307	-	-	-	209,307
Banklara verilmiş kreditlər	1,500	-	-	-	1,500
Müştərilərə verilmiş kreditlər	193,709	23,815	16,480	-	234,004
Digər maliyyə aktivləri	71	30	179	1	281
Cəmi maliyyə aktivləri	473,461	44,342	33,701	5,045	556,549

Maliyyə öhdəlikləri

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	30,892	3	1	-	30,896
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	307,409	39,583	24,496	11	371,499
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	-	5,114	8,993	-	14,107
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,329	41	11	-	1,381
Səhmdar kapitalında artım üçün ehtiyatda olan məbləğlər	2,645	-	-	-	2,645
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	342,275	44,741	33,501	11	420,528
Xalis maliyyə mövqeyi	131,186	(399)	200	5,034	136,021

31 dekabr 2010-cu ildə Bankın xarici valyuta riskinə məruz qalması aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur:

	AZN	ABŞ dolları	Avro	Digər valyuta	2010-cu il cəmi
Maliyyə aktivləri					
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	83,216	38,586	10,946	144	132,892
Ticarət qiymətli kağızları	-	439	402	56	897
Geri satılma razılaşmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar	5,775	-	-	-	5,775
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	7,031	1,551	14,094	-	22,676
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	149,400	-	-	-	149,400
Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan investisiya qiymətli kağızları	304	202	-	-	506
Banklara verilmiş kreditlər	3,901	478	-	-	4,379
Müştərilərə verilmiş kreditlər	161,668	15,788	10,412	-	187,868
Digər maliyyə aktivləri	24	69	62	4	159
Cəmi maliyyə aktivləri	411,319	57,113	35,916	204	504,552

Maliyyə öhdəlikləri

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	24,004	3	-	-	24,007
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	273,782	34,438	30,350	29	338,599
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	-	1,330	5,456	-	6,786
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,228	10	31	-	1,269
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	299,014	35,781	35,837	29	370,661
Xalis maliyyə mövqeyi	112,305	21,332	79	175	133,891

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***26. Risklərin idarə edilməsi (davamı)****Valyuta riski (davamı)***Valyuta riskinə həssaslıq*

Aşağıdakı cədvəldə Bankın ABŞ dollarının və Avronun AZN-ə qarşı 10% artması və ya azalmasına həssaslığı göstərilir. 10% dərəcəsi – baş rəhbərliyə valyuta riski haqqında daxili hesabatlar veriləndə istifadə edilən həssaslıq dərəcəsidir və rəhbərlik tərəfindən xarici valyuta məzənnələrində mümkün dəyişikliyin qiymətləndirilməsini təmsil edir. Həssaslıq təhlilinə yalnız xarici valyuta ilə ifadə edilmiş mövcud monetar maddələr daxildir və onların dövrün sonunda çevrilməsi zamanı valyuta məzənnələrində 10%-lik dəyişiklik edilir. Həssaslıq təhliline xarici kreditlər, eləcə də kreditin verildiyi valyuta kredit verənin və ya borc alanın valyutasından fərqli olanda, Bank daxilində xarici əməliyyatlara kreditlər daxildir.

31 dekabr 2011-ci il və 2010-cu il tarixlərində aktivlərin dəyərləri əsasında vergidən əvvəl mənfəətə təsir:

	31 dekabr 2011-ci il		31 dekabr 2010-cu il	
	AZN/ABŞ dolları +10%	AZN/ABŞ dolları -10%	AZN/ABŞ dolları +10%	AZN/ABŞ dolları -10%
Vergidən əvvəl mənfəətə təsir	40	(40)	(2,133)	2,133
31 dekabr 2011-ci il				
	AZN/EUR +10%	AZN/EUR -10%	AZN/EUR +10%	AZN/EUR -10%
Vergidən əvvəl mənfəətə təsir	(20)	20	(8)	8

27. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini qiymətləndirmə mexanizmləri ilə müəyyən etmək və açıqlamaq üçün Bank aşağıdakı iyerarxiyadan istifadə edir:

- Səviyyə 1: oxşar aktiv və öhdəliklər üçün fəal bazarda müəyyən edilmiş (düzəliş edilməmiş) qiymətlər;
- Səviyyə 2: uçota alınmış ədalətli dəyərə birbaşa və ya dolayısı ilə əhəmiyyətli təsir göstərən, bazarda müşahidə edilən ilkin məlumatlardan istifadə edən digər mexanizmlər və
- Səviyyə 3: uçota alınmış ədalətli dəyərə əhəmiyyətli təsir göstərən, müşahidə edilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan ilkin məlumatlardan istifadə edən mexanizmlər.

Aşağıdakı cədvəldə ədalətli dəyərlə uçota alınmış maliyyə alətlərinin ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələr üzrə təhlili verilir:

<i>31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>Səviyyə 1</i>	<i>Səviyyə 2</i>	<i>Səviyyə 3</i>	<i>Cəmi</i>
<i>Maliyyə aktivləri</i>				
Ticarət qiymətli kağızları	24,213	523	-	24,736
Satış üçün mövcud olan investisiyalar	209,307	-	-	209,307
	233,520	523	-	234,043
<i>31 dekabr 2010-cu il</i>	<i>Level 1</i>	<i>Level 2</i>	<i>Level 3</i>	<i>Total</i>
<i>Maliyyə aktivləri</i>				
Ticarət qiymətli kağızları	897	-	-	897
Satış üçün mövcud olan investisiyalar	149,400	-	-	149,400
	150,297	-	-	150,297

Ədalətli dəyərlə qeydə alınmış maliyyə alətləri

Aşağıda qiymətləndirmə mexanizmlərindən istifadə etməklə ədalətli dəyərlə qeydə alınmış maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi təsvir olunur. Buraya alətləri qiymətləndirərkən bazar iştirakçılarının edəcəyi fərziyyələrin Bank tərəfindən qiymətləndirilməsi daxildir.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***27. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri (davamı)***Sabit dərəcəli maliyyə alətləri*

Amortizasiya olunmuş dəyərlə uçota alınan müəyyən dərəcəli maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri ilk dəfə tanındığı zaman bazar faiz dərəcələrinin analogi maliyyə alətləri üçün təklif edilmiş cari bazar dərəcaləri ilə müqayisə edilməsi yolu ilə qiymətləndirilir. Müəyyən faizli depozitlərin qiymətləndirilmiş ədalətli dəyəri analogi kredit riski və ödəmə müddəti olan borclar üçün pul bazarda qüvvədə olan diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətləri əsasında hesablanır. Birjada buraxılmış borç alətlərinin ədalətli dəyəri elan edilmiş bazar qiymətlərinə əsaslanır. Buraxılmış istiqrazlar üçün bazar qiymətləri mövcud olmayanda ödəniş tarixinədək qalan müddəti nəzərə almaqla cari faiz dərəcəsi ilə gəlirlilik əyrisi əsasında diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətləri modeli istifadə edilir.

Ədalətli dəyərlə eks etdirilməmiş maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri

Aşağıda Bankın maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında ədalətli dəyərlə eks etdirilməmiş maliyyə alətlərinin balans dəyərləri və ədalətli dəyərləri siniflər üzrə müqayisə edilir. Cədvəldə qeyri-maliyyə aktivlərin və öhdəliklərin ədalətli dəyərləri təqdim edilmir:

	<i>Balans dəyəri 31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>Ədalətli dəyər 31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>Tanınmış gəlir/(zərər) 31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>Balans dəyəri 31 dekabr 2010-cu il</i>	<i>Ədalətli dəyər 31 dekabr 2010-cu il</i>	<i>Tanınmış gəlir/(zərər) 31 dekabr 2010-cu il</i>
<i>Maliyyə aktivləri</i>						
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	35,105	35,105	-	132,892	132,892	-
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	24,684	24,684	-	22,676	22,676	-
Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan investisiya qiymətli kağızları	-	-	-	506	506	-
Banklara verilmiş kreditlər	1,500	1,500	-	4,379	4,379	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər	234,004	234,004	-	187,868	187,868	-
İnvestisiya əmlakı	2,000	1,920	(80)	-	-	-
<i>Maliyyə öhdəlikləri</i>						
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları qarşısında öhdəliklər	30,896	30,896	-	24,007	24,007	-
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	371,499	371,499	-	338,599	338,599	-
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	14,107	14,107	-	6,786	6,786	-
Reallaşdırılmamış ədalətli dəyərdə cəmi tanılmamış dəyişiklik			(80)			-

Ədalətli dəyərləri balans dəyərlərinə təxminən bərabər olan aktivlər

Tez satıla bilən və ödəmə müddəti qısa (üç aydan az) olan maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ilə bağlı olaraq ehtimal edilir ki, onların balans dəyərləri təxminən ədalətli dəyərlərinə bərabərdir. Bu ehtimal müddətli depozitlər, ödəmə müddəti müəyyən edilməmiş əmanət hesabları və dəyişən dərəcəli maliyyə alətlərinə də tətbiq edilir.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***27. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri (davamı)***Maliyyən və dəyişən dərəcəli maliyyə alətləri*

Birjada alınmış-satılan borc alətlərinin ədalətli dəyəri elan edilmiş bazar qiymətlərinə əsaslanır. Birjada alınmış-satılan borc alətlərinin ədalətli dəyəri oxşar şərtlər, kredit riski və qalan müddəti olan borc aləti üçün mövcud olan cari dərəcələri istifadə etməklə gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətini diskont edərək qiymətləndirilir.

28. Aktivlərin və öhdəliklərin ödəmə müddətlərinin təhlili

Aşağıdakı cədvəldə aktivlər və öhdəliklər onların qaytarılması və ya ödənilməsi gözlənilən müddətlər üzrə təhlil edilir. Bankın müqavilə ilə nəzərdə tutulmuş diskont edilməmiş ödəmə öhdəliyi “Risklərin idarə edilməsi” adlı 26-ci Qeyddə göstərilir.

	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>		<i>31 dekabr 2010-cu il</i>			
	<i>1 il ərzində</i>	<i>1 ildən artıq</i>	<i>Cəmi</i>	<i>1 il ərzində</i>	<i>1 ildən artıq</i>	<i>Cəmi</i>
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	35,105	-	35,105	132,892	-	132,892
Ticarət qiymətli kağızları	24,736	-	24,736	897	-	897
Geri satılma razılışmaları əsasında alınmış qiymətli kağızlar	26,932	-	26,932	5,775	-	5,775
Kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər	24,684	-	24,684	22,437	239	22,676
Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları	46,419	162,888	209,307	111,757	37,643	149,400
Ödəmə müddəti tamamlanana qədər saxlanılan investisiya qiymətli kağızları	-	-	-	209	297	506
Banklara verilmiş kreditlər	1,500	-	1,500	2,379	2,000	4,379
Müştərilərə verilmiş kreditlər	131,657	102,347	234,004	59,540	128,328	187,868
Əmlak və avadanlıqlar	-	4,216	4,216	-	3,549	3,549
İnvestisiya əmlakı	-	2,000	2,000	-	-	-
Qeyri-maddi aktivlər	-	1,842	1,842	-	1,607	1,607
Cari mənfəət vergisi aktivləri	112	-	112	-	-	-
Diger aktivlər	6,975	2,467	9,442	2,755	-	2,755
Cəmi aktivlər	298,120	275,760	573,880	338,641	173,663	512,304
 Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı, banklar və dövlət fondları sırasında öhdəliklər	12,812	18,084	30,896	7,002	17,005	24,007
Müştərilər arasında öhdəliklər	349,005	22,494	371,499	315,779	22,820	338,599
Kredit təşkilatları arasında öhdəliklər	14,107	-	14,107	6,786	-	6,786
Cari mənfəət vergisi öhdəlikləri	-	-	-	573	-	573
Təxirə salılmış mənfəət vergisi öhdəlikləri	758	-	758	-	-	-
Zəmanətlər və digər öhdəliklər üçün ehtiyat	1,404	-	1,404	1,582	-	1,582
Digər öhdəliklər	3,343	45	3,388	3,942	-	3,942
Səhmdar kapitalında artım üçün ehtiyatda olan məbləğ	2,645	-	2,645	-	-	-
Cəmi öhdəliklər	384,074	40,623	424,697	335,664	39,825	375,489
Xalis	(85,954)	235,137	149,183	2,977	133,838	136,815

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***28. Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ödəmə müddətlərinin təhlili (davamı)**

Satış üçün mövcud olan qiymətli kağızların (Azərbaycan İpoteka Fondu tərəfindən buraxılmış, uzunmüddətli kimi təsnif edilən qiymətli kağızlar) yüksək lividliyini nəzərə alaraq, mənfi fərqli bankın likvidlik vəziyyətinə təsir göstərməyəcəkdir.

Beynəlxalq maliyyə təşkilatlarının təsis etdiyi proqramlar istisna olmaqla, Azərbaycanda ümumiyyətlə uzunmüddətli kreditlər yoxdur. Bundan əlavə, ödəmə müddətləri üzrə təhlil cari hesabların tarixi sabitliyini eks etdirmir. Tarixən onların satılmasında yuxarıdağı cədvəldə göstərilən müddətdən çox vaxt tələb olunurdu. Bu qalıqlar yuxarıdağı cədvəllərdə tələb əsasında ödənilən məbləğlərə daxil edilir. Ticarət qiymətli kağızları tələb əsasında ödənilən aktivlər kimi göstərilsə də, bu aktivlərin tələb əsasında satılması maliyyə bazarının şəraitlərindən asılıdır. Əhəmiyyətli qiymətli kağızlar mövqeyi qısa zamanda qiymətə mənfi təsir göstərmədən satıla bilməz.

29. Aidiyyəti olan şəxslərə dair açıqlamalar

24 sayılı “Aidiyyəti olan şəxslərə dair açıqlamalar” MHBS-na uyğun olaraq tərəflər bu halda aidiyyəti hesab edilir ki, bir tərəf digər tərəfə nəzarət etmək və ya maliyyə və ya əməliyyat qərarlarının qəbul edilməsində mühüm təsir göstərmək iqtidarındadır. Hər bir potensial aidiyyəti tərəf münasibətlərini nəzərdən keçirdikdə, diqqət bu münasibətlərin yalnız hüquqi formasına deyil, mahiyyətinə də yönəldilməlidir.

Aidiyyəti olan şəxslər arasında əməliyyatlar aidiyyəti olmayan şəxslər arasında əməliyyatlarla eyni şərtlər, müddət və məbləğdə aparılmır.

Aidiyyəti olan şəxslərlə əməliyyatların həcmi, ilin sonunda qalıq balansları və il üzrə əlaqəli xərc və gəlir aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2011-ci il					31 dekabr 2010-cu il				
	Əsas şirkət	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas rəhbərlik heyəti	Sair	Cəmi	Əsas şirkət	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr	Əsas rəhbərlik heyəti	Sair	Cəmi
1 yanvara kredit qalığı, ümumi İl ərzində verilmiş kreditlər	-	21,327	236	-	21,563	-	2,350	113	-	2,463
İl ərzində kredit ödəmələri	16	1,724	547	-	2,287	-	21,371	528	-	21,899
Faiz hesablamaları	-	(1,147)	(484)	-	(1,631)	-	(2,479)	(407)	-	(2,886)
85		85	5	-	90	-	85	2	-	87
31 dekabrda kredit qalığı, ümumi Cıxlışın: 31 dekabra olan dəyərsizləşmə ehtiyatı	16	21,989	304	-	22,309	-	21,327	236	-	21,563
(192)		(192)	(5)	-	(197)	-	(102)	(1)	-	(103)
31 dekabrda kredit qalığı, xalis	16	21,797	299	-	22,112	-	21,225	235	-	21,460
Kreditlər üzrə faiz gəliri	1	2,548	27	-	2,576	-	1,768	36	-	1,804

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***29. Aidiyyəti olan şəxslərə dair açıqlamalar (davamı)**

	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>					<i>31 dekabr 2010-cu il</i>						
	<i>Əsas şirkət</i>	<i>Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr</i>		<i>Əsas rəhbərlik heyəti</i>	<i>Sair</i>	<i>Cəmi</i>	<i>Əsas şirkət</i>	<i>Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr</i>		<i>Əsas rəhbərlik heyəti</i>	<i>Sair</i>	<i>Cəmi</i>
		<i>Əsas şirkət</i>	<i>nəzarət altında olan müəssisələr</i>					<i>Əsas şirkət</i>	<i>nəzarət altında olan müəssisələr</i>			
1 yanvara depozitlər İl ərzində alınmış depozitlər	52,701	6,800	301	50,691	110,493	14,310	100	317	37,881	52,608		
İl ərzində ödənilmiş depozitlər	40,200	13,800	76	78,681	132,757	52,523	6,800	303	77,564	137,190		
31 dekabraq depozitlər	47,560	7,000	375	62,593	117,528	52,701	6,800	301	50,691	110,493		
31 dekabrdə cari hesablar	5,339	61,162	77	84,363	150,941	16,010	49,408	31	30,262	95,711		
Depozitlər üzrə faiz xərci	(3,802)	(471)	(28)	(2,732)	(7,033)	(1,988)	(60)	(27)	(3,497)	(5,572)		
Verilmiş zəmanətlər Verilmiş akkreditivlər İstifadə edilməmiş kredit xətləri	-	32	-	-	32	-	6,152	-	-	6,152		
	-	-	-	-	-	-	948	-	-	948		
Haqq və komissiya gəliri Digər əməliyyat xərcləri	75	340	100	15	530	-	321	-	-	321		
	21	756	1	60	838	31	531	4	-	566		
	-	(413)	-	(70)	(483)	-	(30)	-	(70)	(100)		
<hr/>												
<i>31 dekabr 2011-ci ildə başa çatan il</i>												
<i>(1,455)</i>												
<i>(320)</i>												
<i>(1,775)</i>												
<hr/>												
<i>31 dekabr 2010-cu ildə başa çatan il</i>												
<i>(1,222)</i>												
<i>(269)</i>												
<i>(1,491)</i>												

30. Kapitalın adekvatlığı

Bank fəaliyyətinə məxsus olan risklərdən qorunmaq məqsədilə kapital bazasını fəal şəkildə idarə edir. Bankın kapitalının adekvatlığı, digər metodlarla yanaşı, ARMB-ı tərəfindən təin edilmiş kapitalın adekvatlığı və Bazel Kapital Sazişi 1988 normativlərdən istifadə etməklə nəzarət edir.

Keçmiş il ərzində Bank bütün kənardan müəyyən edilmiş kapital tələblərinə tam əməl etmişdir.

Bank tərəfindən kapitalın idarə edilməsi siyasetinin əsas məqsədi – Bankda kapitalla bağlı müəyyən olunmuş xərclər tələblərin yerinə yetirilməsinin, habelə fəaliyyətin həyata keçirilməsi və səhmdar dəyərinin maksimal artırılması məqsədilə yüksək kredit reytinginin və kapitalın adekvatlığı reytinglərinin dəstəklənməsinin təmin edilməsidir.

Bank iqtisadi şərait və fəaliyyətinin risk xüsusiyyətləri dəyişdikcə kapital strukturunu idarə edir və müvafiq düzəlişlər aparır. Kapitalın strukturunu saxlamaq və ya bu strukturda düzəlişlər etmək məqsədilə Bank səhmdarlarla dividend ödənişləri məbləğində düzəlişlər edə, kapitalı səhmdarlar qaytarara və ya kapital qiymətli kağızlarını buraxa bilər. Keçən illərlə müqayisədə məqsəd, siyasət və proseslərdə ciddi dəyişikliklər baş verməmişdir.

MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (davamı)**31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatan il üzrə***(Cədvəldəki rəqəmlər min Azərbaycan manatı ilə göstərilib)***30. Kapitalın adekvatlığı (davamı)***ARMB kapital adekvatlığı əmsali*

ARMB banklardan kapitalın minimal adekvatlıq əmsalını risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlərin 12%-i dərəcəsində saxlamağı tələb edir. 31 dekabr 2011-ci və 2010-cu il tarixlərinə Bankın bu əsasla kapitalın adekvatlıq əmsalı aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu il</i>
1 dərəcəli kapital	131,301	124,216
2 dərəcəli kapital	15,944	11,436
Çıxılsın: Kapitaldan tutulmalar	(1,841)	(1,607)
Cəmi kapital	145,404	134,045
 Risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər	 337,840	 269,457
Kapitalın adekvatlığı əmsali	43%	50%

“Bazel Kapital Sazişi 1988” əsasında Kapitalın adekvatlığı əmsali

Bankın “Bazel Kapital Sazişi 1988” əsasında (I dərəcəli kapital və Cəmi nizamlayıcı kapital üçün minimal kapitalın adekvatlıq əmsalının 8% olmasını tövsiyə edir) hesablanmış və bazar risklərini nəzərə alan düzəliş də daxil olmaqla sonradan düzəlişlər edilmiş kapitalın adekvatlıq əmsalı 31 dekabr 2011-ci və 2010-cu il tarixlərinə aşağıdakılardan ibarətdir:

	<i>31 dekabr 2011-ci il</i>	<i>31 dekabr 2010-cu il</i>
1 dərəcəli kapital	149,192	136,815
2 dərəcəli kapital	(9)	-
Risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər	149,183	136,815
 Risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər	 294,523	 222,371
1 dərəcəli kapitalın adekvatlıq əmsali	51%	62%
Cəmi kapitalın adekvatlıq əmsali	51%	62%